

UNIVERZA V LJUBLJANI FAKULTETA ZA GRADBENIŠTVO
IN GEODEZIJO

Elizabeta Adamlje

**INFORMACIJSKE STORITVE VISOKOŠOLSKIH KNJIŽNIC
V DIGITALNEM OKOLJU: PRIMER SPLETNIH VODIČEV
KNJIŽNICE FAKULTETE ZA GRADBENIŠTVO IN
GEODEZIJO**

Pisna naloga za bibliotekarski izpit

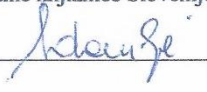
Ljubljana, 2018

IZJAVA O AVTORSTVU IN O JAVNI OBJAVI PISNE NALOGE

Spodaj podpisana **Elizabeta Adamlje**, izjavljam, da sem avtorica pisne naloge za bibliotekarski izpit za bibliotekarja z naslovom: **Informacijske storitve visokošolskih knjižnic v digitalnem okolju: primer spletnih vodičev knjižnice Fakultete za gradbeništvo in geodezijo.**

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- ☐ sem pisno nalogo izdelal(a) samostojno in je moje avtorsko delo,
- ☐ so dela drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih navajam neposredno ali povzemam, navedena oziroma citirana v skladu s standardom APA,
- ☐ sem besedila ali podatke, ki so avtorsko zaščiteni, uporabil(a) v skladu z določbami zakona, ki določa avtorske pravice,
- ☐ je elektronska oblika pisne naloge istovetna s tiskano obliko naloge,
- ☐ na podlagi 23. člena Pravilnika o bibliotekarskem izpitu ter v skladu s prvim odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem javno objavo elektronske oblike pisne naloge na portalu Digitalne knjižnice Slovenije.

Podpis avtorja(ice):

V Ljubljani, 7. 6. 2018

Ključna dokumentacijska informacija

Ime in PRIIMEK: Elizabeta ADAMLJE

Naslov pisne naloge: Informacijske storitve visokošolskih knjižnic v digitalnem okolju: primer spletnih vodičev knjižnice Fakultete za gradbeništvo in geodezijo

Kraj: Ljubljana

Leto: 2018

Število strani: 34 Št. slik: 15 Št. preglednic: 2

Število prilog: 0 Št. strani prilog: 0

Število referenc: 53

Strokovno usposabljanje za bibliotekarski izpit je potekalo v: Knjižnici Univerze v Ljubljani, na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo

Mentor v času strokovnega usposabljanja: doc. dr. Teja Koler Povh

UDK: 027.7:005.92(035)

Ključne besede: visokošolske knjižnice, informacijske storitve, digitalno okolje, e- vodiči

Izvleček:

Vloga visokošolskih knjižnic v digitalni dobi je spremenjena, uporabniki od njih pričakujejo hitre in učinkovite storitve za podporo pri študiju in raziskovalnem delu. V svetu so že uveljavljeni e-vodiči kot posredniki pogosto iskanih informacij. V Sloveniji jih trenutno uporabljajo le redke visokošolske knjižnice. V prvem delu raziskave smo proučili dve tuji in tri domače visokošolske knjižnice, ki svojim uporabnikom ponujajo e-vodiče. V nadaljevanju smo preko pregleda statistike obiskov spletne strani knjižnice Fakultete za gradbeništvo in geodezijo analizirali potrebe uporabnikov in na osnovi njihovih izkušenj izdelali idejno študijo za vzpostavitev e-vodiča na spletni strani knjižnice. Na osnovi rezultatov obeh raziskav predvidevamo, da bi bila izgradnja lastnih e-vodičev za vsako VŠK znotraj UL neustrezna rešitev. Predlagamo centralizirano postavitev e-vodičev na nivoju Univerze v Ljubljani za informacije, skupne vsem uporabnikom visokošolskih knjižnic. Za specializirane informacije, namenjene konkretnim uporabnikom specializiranih vsebinskih področij, predlagamo vzpostavitev specializiranih e-vodičev na spletni strani posamezne članice UL. Spletne strani knjižnic so se v naši raziskavi potrdile kot primerne za ponudbo e-vodičev. Visokošolski knjižničarji so ustrezno usposobljeni za vzpostavitev in vzdrževanje e-vodičev, še posebej ob sodelovanju s strokovnjaki računalniških centrov fakultete.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
2	VISOKOŠOLSKKE KNJIŽNICE IN DIGITALNO OKOLJE	3
2.1	VLOGA IN POMEN VISOKOŠOLSKIH KNJIŽNIC.....	4
2.2	KAJ JE DIGITALNO OKOLJE V KNJIŽNIČARSTVU?	5
2.3	INFORMACIJSKE STORITVE VISOKOŠOLSKIH KNJIŽNIC	5
2.4	SPLETNA STRAN KNJIŽNICE UL FGG IN NJENE INFORMACIJSKE STORITVE	7
3	SPLETNI VODIČI V VISOKOŠOLSKIH KNJIŽNICAH	9
3.1	SPLETNI VODIČI V VISOKOŠOLSKIH KNJIŽNICAH V TUJINI IN PRI NAS.....	9
3.2	SMERNICE IN PRIPOROČILA KNJIŽNICAM ZA VZPOSTAVITEV SPLETNIH VODIČEV	12
3.3	PREDNOSTI UPORABE SPLETNIH VODIČEV V VISOKOŠOLSKIH KNJIŽNICAH	15
4	RAZISKAVA O SPLETNIH VODIČIH V SLOVENSKEH VISOKOŠOLSKIH KNJIŽNICAH	16
4.1	SPLETNI VODIČI UNIVERZITETNE KNJIŽNICE MARIBOR (UKM).....	16
4.2	SPLETNI VODIČI OSREDNJE DRUŽBOSLOVNE KNJIŽNICE JOŽETA GORIČARJA	20
4.3	SPLETNI VODIČI CENTRALNE MEDICINSKE KNJIŽNICE	23
4.4	UGOTOVITVE	25
5	SPLETNI VODIČI V KNJIŽNICI FAKULTETE ZA GRADBENIŠTVO IN GEODEZIJO	26
5.1	ANALIZA POTREB UPORABNIKOV	26
5.2	REZULTATI RAZISKAVE	27
6	ZAKLJUČNE MISLI.....	28
7	VIRI IN LITERATURA	29

KAZALO SLIK

Slika 1:	Vstopna spletna stran knjižnice UL FGG	8
Slika 2:	Spletna stran podjetja Springshare	10
Slika 3:	Spletna stran LibGuides podjetja Springshare	10
Slika 4:	Spletna stran vodičev Univerze v Wyomingu (ZDA)	11
Slika 5:	Spletna stran vodičev univerzitetne knjižnice Univerze George Washington.....	12
Slika 6:	Spletna stran vodičev univerzitetne knjižnice Michigan	14
Slika 7:	Spletna stran vodičev univerzitetne knjižnice Milwaukee School of Engineering	14
Slika 8:	Spletna stran Univerzitetne knjižnice Maribor	18
Slika 9:	Raziskovalni vodiči v Univerzitetni knjižnici Maribor: Dobrodošli v vodičih UKM	19
Slika 10:	Raziskovalni vodiči v Univerzitetni knjižnici Maribor – Tehnika – Gradbeništvo	20
Slika 11:	Spletna stran Osrednje družboslovne knjižnice Jožeta Goričarja	21
Slika 12:	Spletna stran podjetja SubjectsPlus.....	22
Slika 13:	Raziskovalni vodiči v Osrednji družboslovni knjižnici Jožeta Goričarja	22
Slika 14:	Spletna stran Centralne medicinske knjižnice	24

Slika 15: CMK: Podportali za uporabnike	25
---	----

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Uporaba mednarodnih revij preko oddaljenega dostopa na UL FGG v letih 2011 do 2017	3
Preglednica 2: Prikaz predvidenih vsebin spletnih vodičev v knjižnici UL FGG.....	27

ZAHVALA

*»Človeka osrečijo njegovi lastni napor.
Vse, kar res šteje v življenju, nikoli ne pride zlahka.
Potrebno se je boriti in vztrajati.«
(Modrijani)*

Ta naloga ni samo moja ... Tu so osebe, ki so veliko pripomogle, da danes pišem te vrstice.

Mentorica, **doc. dr. Teja Koler Povh**, me je s svojimi strokovnimi izkušnjami in usmeritvami spodbujala in pomagala, da bo ta naloga doprinos na področju knjižničarstva. Lektorica, **mag. Liljana Vovk**, je poskrbela, da so pike in vejice tam, kamor sodijo. Sodelavki **Jelka in Barbara** sta v času mojega pisanja naloge pridno skrbeli, da so uporabniki v knjižnico in iz nje prihajali in odhajali zadovoljni.

Zahvaljujem se tudi g. **Milošu Petroviču** iz Univerzitetne knjižnice Maribor, g. **Darku Majcenoviču** iz UL, Medicinske fakultete, g. **Borutu Kirarju** z UL, Knjižnice Jožeta Goričarja, ter **dr. Robertu Klincu** z UL FGG, ki so mi s svojimi informacijami in podatki pomagali pri pisanju praktičnega dela naloge.

Vsem se za njihov prispevek najlepše zahvaljujem.

1 UVOD

Hiter razvoj informacijskih in komunikacijskih tehnologij je močno vplival na področje delovanja visokošolskih knjižnic. Kot pomemben partner so visokošolske knjižnice udeležene v pedagoškem in raziskovalnem procesu, zato se morajo hitro prilagajati razvoju, trendom in novim potrebam študentov. Vse bolj morajo biti usmerjene v pridobivanje in uporabo e-virov, storitev in servisov, spremljati morajo spremembe pri uvajanju in uveljavljanju novih oblik in metod učenja in izobraževanja študentov. Z vsem tem pa se knjižnicam odpirajo nove možnosti sodelovanja pri izvajanju študija, predvsem preko informacijskega opismenjevanja študentov v obliki obveznih učnih vsebin, ki so lahko vključene v posamezne predmete, ali pa tudi kot samostojne učne vsebine. Knjižnice lahko s pomočjo informacijskih virov in s svojim strokovnim znanjem učinkovito prispevajo k dvigu kakovosti in uspešnosti študija na fakulteti (Oven in Šauperl, 2005; Koler-Povh in Turk, 2018). Zato je v njih zelo pomembno izvajati kvalitetne in strokovne storitve, med njimi tudi dostop do aktualnega gradiva in virov. Visokošolske knjižnice se morajo, če želijo okrepiti svojo vlogo v izobraževalnem in raziskovalnem prostoru, posodobiti oz. prilagoditi družbenim spremembam in tehnološkemu razvoju ter spremenjenim potrebam uporabnikov knjižnice. Pomembno je, da skupaj s svojimi uporabniki razvijajo nove ideje in predloge za izboljšave ter posledično povečajo kakovost knjižničnih storitev. Večina visokošolskih knjižnic v Sloveniji omogoča uporabnikom dostop do tradicionalnih oblik tiskanega gradiva, hkrati pa tudi elektronski dostop do različnih vrst digitaliziranih vsebin. Upravičencem (študentom z aktivnim statusom in zaposlenim na visokošolskih ustanovah) omogočajo prost dostop do informacijskih virov, ki jih potrebujejo pri študiju in svojem delu. Poleg tega skrbijo za izbor, inventarizacijo in hranjenje gradiva ter posredovanje gradiva uporabnikom. Navidezno se zdi, da se vloga visokošolskih knjižnic zaradi dostopanja do virov preko spleta manjša, saj uporabniki lahko od koderkoli in kadarkoli dostopajo do gradiva in pri tem skoraj ne potrebujejo pomoči knjižničarja. Redki uporabniki se zavedajo pomembne vloge visokošolskih knjižnic, to je izgradnje informacijskih sistemov in izbora kakovostnih in preverjenih informacijskih virov.

Zelo pomembno je, da knjižnice svoje informacijske storitve preko spletnih povezav ponudijo strukturirano, skladno s specifičnimi potrebami svojih uporabnikov, lahko v obliki dostopa do ustreznih podatkovnih zbirk in elektronskih publikacij. Za učinkovitejšo uporabo informacijskih virov in dostop do njih je smiselna uvedba izobraževanj preko spleta. Študenti, kljub temu da je možno do večine informacij priti preko svetovnega spleta, še vedno radi

Adamlje, E., Informacijske storitve visokošolskih knjižnic v digitalnem okolju: primer spletnih vodičev knjižnice Fakultete za gradbeništvo in geodezijo. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

obiskujejo knjižnice, ker se v njih počutijo dobro, preko njih so povezani s študijskim okoljem, v njih lahko v miru študirajo in raziskujejo. Knjižnice jim predstavljajo tudi družabni prostor, kjer lahko svoje znanje izmenjujejo ali delijo z ostalimi in se medsebojno družijo. Če želijo visokošolske knjižnice ohraniti svojo pomembno vlogo v študijskem procesu tudi v bodoče, morajo ponuditi nove modele storitev, kot so oddaljen dostop, kratek odzivni čas in brezplačnost storitev, večjo učinkovitost delovnih procesov (Ambrožič, 2012).

Pri študentih naše fakultete opazamo slabo poznavanje sistema COBISS in njegovih podsistemov, zato jim želimo preko spletne strani knjižnice ponuditi dostop do storitev, kot so rezervacija in podaljšanje izposojenega gradiva preko podsistema Moja knjižnica. Želimo jim tudi približati informacije o knjižnici in njenih razpoložljivih strokovnih virih ter jim omogočiti hiter in enostaven dostop do strokovnih gradiv v elektronski obliki. Kot uporabno sredstvo prepoznavamo spletne vodiče, zato je namen naše naloge izvesti študijo primerov uporabe spletnih vodičev v VŠK v svetu in v Sloveniji, na osnovi katere bomo izdelali idejno študijo za postavitev spletnih vodičev v knjižnici UL FGG.

Na začetku naloge bomo prikazali vlogo visokošolskih knjižnic v digitalnem okolju in izpostavili spletno stran knjižnice Fakultete za gradbeništvo in geodezijo (v nadaljevanju UL FGG) kot vstopno točko do elektronskih virov s področij gradbeništva in geodezije. Sledil bo pregled obstoječe literature. V nadaljevanju bomo predstavili nekaj primerov dobrih praks uporabe spletnih vodičev iz tujine. Raziskali bomo tudi uporabo spletnih vodičev v slovenskih visokošolskih knjižnicah in izpostavili prednosti in pomanjkljivosti uporabljenih orodij. Podrobneje bomo predstavili visokošolsko knjižnico UL FGG), analizirali njeno obstoječo spletno stran in predstavili informacijske storitve, ki jih nudijo svojim uporabnikom. Na osnovi študije primerov bomo v poglavju 5 predstavili idejno zasnovo spletnega vodiča knjižnice UL FGG.

V raziskavi je bila uporabljena deskriptivna metoda za opis obstoječih tujih in domačih praks v izgradnji spletnih vodičev v zasnovi spletnega vodiča knjižnice UL FGG.

Knjižnica UL FGG je visokošolska knjižnica znotraj Univerze v Ljubljani. Njena dejavnost se odvija na dveh lokacijah, in sicer na Jamovi cesti 2 (gradbeništvo, geodezija) in na Hajdrihovi ulici 28 (vodarstvo in okoljsko inženirstvo). Knjižnično gradivo v obeh knjižničnih prostorih je postavljeno po sistemu prostega pristopa, v vsaki stavbi pa se nahaja tudi knjižnični arhiv.

Knjižnica na Jamovi cesti 2 je za izposajo odprta od 8. do 16. ure, čitalnica pa vsak dan do 20. ure. V njej je 50 čitalniških mest, ki so polno zasedena predvsem v času priprav na kolokvije in v izpitnih obdobjih. Obisk knjižnice UL FGG in izposoja gradiva v zadnjih nekaj letih rahlo upadata (razlog za to je manjši vpis), povečuje pa se obisk čitalnice in e-dostopanje do člankov tujih revij, kar je prikazano v Preglednici 1 in je skladno s poslanstvom hibridne knjižnice v digitalni dobi.

Preglednica 1: Uporaba mednarodnih revij preko oddaljenega dostopa na UL FGG v letih 2011 do 2017, (Vir: Letno poročilo UL FGG za 2017, str. 48)

Leto	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Število uporabe	13.465	14.465	15.720	15.369	11.919	14.812	17.673

V knjižnico UL FGG se vpisujejo študenti, ki prihajajo iz različnih okolij, z različnimi navadami glede uporabe knjižnic in z različnimi nivoji informacijske pismenosti. Glede na izkušnje knjižnice UL FGG študenti za študij uporabljajo tiskane vire, za izdelavo seminarskih in zaključnih nalog pa e-vire, predvsem članke iz revij. Študentom s statusom je za potrebe študija omogočen tudi oddaljen dostop do e-virov knjižnice UL FGG s katerekoli lokacije in do konzorcijsko pridobljenih e-virov ostalih članic UL, NUK-a in CTK. Pri vseh pa morajo knjižničarji in uporabniki spoštovati licenčna določila ponudnikov oz. založnikov informacijskih virov, ki so navedena v pogojih uporabe.

2 VISOKOŠOLSKE KNJIŽNICE IN DIGITALNO OKOLJE

Visokošolske knjižnice (v nadaljevanju VŠK) so informacijski in referalni centri za znanstveno in strokovno informiranje, ki svojim uporabnikom zagotavljajo in posredujejo informacije s strokovnih področij matičnih ustanov, na katerih delujejo. Kot je opredeljeno v zakonu, »izvajajo knjižnično dejavnost predvsem za študente, visokošolske učitelje in visokošolske sodelavce« (Zakon o knjižničarstvu, 2015, str. 5). VŠK imajo pomembno vlogo pri koordinaciji dejavnosti na univerzah, pri nabavi in ponudbi gradiva za svoje uporabnike, medknjižnični izposoji, izdelavi bibliografij za visokošolske učitelje in znanstvene sodelavce in izgradnji informacijskih sistemov, kot je npr. COBISS. Med nalogami visokošolskih knjižnic so tudi pridobivanje in trajno hranjenje obveznih gradiv, objavljenih v okviru univerze (diplomske

Adamlje, E., Informacijske storitve visokošolskih knjižnic v digitalnem okolju: primer spletnih vodičev knjižnice Fakultete za gradbeništvo in geodezijo. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

naloge, magistrska dela in doktorske disertacije) in pripravljanje in izvajanje programov izobraževanja uporabnikov (Zakon o knjižničarstvu, 2015).

2.1 VLOGA IN POMEN VISOKOŠOLSKIH KNJIŽNIC

Na Univerzi v Ljubljani (v nadaljevanju UL) deluje 38 knjižnic na 26 članicah in Centralna tehniška knjižnica (CTK) ter Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK), ki sta tudi pridruženi članici UL. Poslanstvo visokošolskih knjižnic je izvajanje knjižničnih storitev in upravljanje z informacijami ter znanjem v podporo študijskemu procesu za študente ter pedagoški in raziskovalni dejavnosti zaposlenih na visokošolskih zavodih¹ (Univerza v Ljubljani, 2018b). Za svoje uporabnike (predvsem za študente UL) organizirajo izobraževanja o iskanju, vrednotenju, izbiri in uporabi različnih vrst ter oblik informacijskih virov² (Univerza v Ljubljani, 2018b).

Študenti najraje iščejo informacije na spletu, s spletnimi brskalniki izvajajo poizvedbe po Googlu, bolj izkušeni uporabniki za bolj opredeljene znanstveno-raziskovalne poizvedbe raje uporabljajo Google Scholar (Koler-Povh, 2017). Ne iščejo navodil za iskanje virov, temveč želijo najhitreje najti določeno informacijo in vire za temo, ki jo morajo pripraviti pri določenem študijskem predmetu. Ker pa se študenti med seboj razlikujejo po izobrazbi, predznanju in potrebah po informacijah (Kerec, 2002), je vloga visokošolskih knjižnic pri njihovem usposabljanju za dostop do virov in njihovo uporabo zahtevna in velikokrat prilagojena posamezniku. Kot je ugotovljeno v študiji, ki jo je opravila Ambrožič (2012), študenti e-gradivo, ki ga najdejo na spletu, najraje pretočijo na svoj računalnik, če to gradivo tudi dejansko preberejo, pa ni dokazov. Kljub številnim sodobnim načinom, ki jih omogoča današnja tehnologija, pa raziskave kažejo, da se informacijska pismenost študentov še ni izboljšala, saj površno poznajo svoje informacijske potrebe, malo časa posvetijo izboru relevantnih virov, ki jih je zaradi nepoznavanja načina iskanja lahko tudi zelo veliko.

Informacijska znanja v zelo hitrem spreminjanju tehnologij postajajo vse pomembnejša in nujno potrebna, da uporabnik lahko obvlada raznoliko in predvsem bogato ponudbo informacij. Okolje, v katerem se študenti aktivno vključujejo v študijski proces, zahteva informacijsko pismenega študenta, ki se je sposoben posvetiti reševanju problemov in zmore v tem procesu razmišljati kritično. Pri tem je pomembno dobro sodelovanje med študenti, profesorji in

¹ Več na https://www.uni-lj.si/knjiznice/organiziranost_knjiznic/

² Več na https://www.uni-lj.si/knjiznice/organiziranost_knjiznic/

knjižničarji. S tem pa se spreminja tudi tradicionalna vloga knjižničarja. VŠK morajo svojim uporabnikom ponuditi storitve, aplikacije in gradiva, ki bodo podpirala njihove potrebe po dostopu do publikacij kjerkoli in kadarkoli. Informacijski viri morajo biti uporabnikom ponujeni enostavno, v ospredju mora biti ustrezen izbor vsebin za takojšnjo in učinkovito uporabo. Mnoge visokošolske knjižnice so že prijazne do svojih uporabnikov in odprte od jutra do poznega večera, v njih je ustrezno število računalniško opremljenih čitalniških sedežev, nekatere so že uvedle mentorje in tutorje, ki jih pri samostojnem delu vodijo (Ambrožič, 2012).

2.2 KAJ JE DIGITALNO OKOLJE V KNJIŽNIČARSTVU?

Po prevladi svetovnega spleta kot orodja za komunikacijo se VŠK soočajo z največjimi spremembami in izzivi v zgodovini knjižnic. Digitalno okolje v knjižnicah predstavlja nove priložnosti ter nudi nove načine posredovanja gradiva v e-obliki. Informacije v digitalnem okolju so dinamične in spremenljive. Velika prednost digitalnega okolja je enostavnejši in hitrejši dostop do strokovne in znanstvene literature v e-obliki, pri tem pa so potrebna nova miselnost, specializirana znanja in veščine knjižničarjev. Uporabniki od visokošolskega knjižničarja pričakujejo hiter, enostaven dostop do knjižničnih storitev, ne glede na čas ali prostor, kjer se trenutno nahajajo (Ambrožič, 2012; Ambrožič, 2015). Kot je opredeljeno v Merilih in kazalcih informacijske pismenosti v visokem šolstvu (2010), naj bi bili visokošolski knjižničarji odzivni, prijazni in strokovno usposobljeni, svojim uporabnikom morajo svetovati pri iskanju, odkrivanju in uporabi informacij ter jih spremljati skozi ves proces, od iskanja do ovrednotenja, izbire, uporabe in razširjanja informacij. Za visokošolske knjižnice to predstavlja velik izziv.

2.3 INFORMACIJSKE STORITVE VISOKOŠOLSKIH KNJIŽNIC

Današnje visokošolske knjižnice delujejo v precej drugačnem okolju, kot so pred dvajsetimi leti. Izobraževanje bolj kot kadarkoli doslej temelji na dostopnosti virov, ki niso več le v tiskani obliki knjig in člankov, ampak vsebujejo interaktivne vsebine in orodja. Današnji študenti so študenti, ki »živijo na spletu«. Iskanje informacij v začetku študija začnejo in običajno tudi končajo z Googlom. Pri tem pa je zelo pomembna kakovost pridobljenih informacij, saj je svetovni splet poln nepreverjenih informacij. Visokošolske knjižnice tu opravljajo pomembno vlogo, saj zbirajo in omogočajo dostop do gradiva, v katerem so objavljene preverjene informacije, kar je za izobraževalni proces bistvenega pomena (Čuš Babič, 2014). Coffmann (2005) ugotavlja, da je glede na to, da uporabniki za zadovoljitev svojih informacijskih potreb

najpogosteje uporabljajo splet, povsem logično, da bodo morale tudi visokošolske knjižnice ponudbo gradiva preusmeriti od prašnih polic k spletu, izbirati najboljše gradivo in ga urediti tako, da ga bodo uporabniki hitro našli. Pomembno vlogo pri tem lahko opravijo spletni vodiči, ki omogočajo na enem mestu najti ustrezne informacijske vire. Pomenijo velik izziv za knjižničarje in njihovo aktivno vlogo v informacijskem opismenjevanju uporabnikov. Rezultati najnovejše raziskave o vlogi visokošolskega knjižničarja pri doseganju višje ravni informacijske pismenosti doktorandov in razvoju njihovih kompetenc za samostojno raziskovalno delo bi morali vzpodbuditi k intenzivnemu vključevanju usposobljenih knjižničarjev v študijski proces (Koler-Povh in Turk, 2018). Izobraževanje izvaja že kar veliko visokošolskih knjižnic, ki študente (pa tudi raziskovalce, profesorje) izobražujejo o uporabi tako tiskanih kot e-virov v obliki raznih delavnic in preko spletnih strani knjižnic. Na spletni strani UL so zbrane visokošolske knjižnice, ki so vodilne v izvajanju izobraževanj za svoje uporabnike, ločene so po področjih biomedicine, družboslovja in interdisciplinarnih ved (Univerza v Ljubljani, 2018a).

Najpogostejša izobraževanja, ki jih visokošolske knjižnice izvajajo za svoje uporabnike, so naslednja:

- iskanje po elektronskih informacijskih virih (e-članki in e-knjige),
- uporaba portala Digitalna knjižnica Slovenije,
- iskanje informacij s pomočjo COBISS/OPAC,
- iskanje po elektronskih informacijskih virih,
- odprti dostop,
- delo z bralniki,
- citiranje in navajanje virov, upravljanje zbirke virov in uporaba izpisnih formatov referenc,
- preverjanje podobnosti vsebine gradiv (Univerza v Ljubljani, 2018a).

Knjižnice se spreminjajo, so žive, rastejo in se razvijajo s časom, danes nudijo več storitev in na drugačen način – prilagojeno novim tehnologijam. Spreminjajo pa se tudi uporabniki knjižnic. Današnje generacije študentov so zrasle z napredno tehnologijo, ki jo je nujno vključiti v izobraževanje in v knjižnice. Knjižničarji se tega zavedajo, zato si prizadevajo za vsestransko in sodobno knjižnico, v katero vključujejo sodobne poti komunikacije, kot je tudi dostop preko

Adamlje, E., Informacijske storitve visokošolskih knjižnic v digitalnem okolju: primer spletnih vodičev knjižnice Fakultete za gradbeništvo in geodezijo. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

mobilnih telefonov (Roberts in Hunter, 2011). Odprti dostop kot gibanje v znanosti bo verjetno povzročil zmanjšanje vloge visokošolskih knjižnic kot neposrednih ponudnikov informacij, krepila pa se bo njihova vloga graditeljev informacijskih sistemov (Koler-Povh, 2016).

Knjižničarji bodo morali pri svojem delovanju slediti novim tehnologijam in jih implementirati v obstoječe informacijske sisteme, kajti samo na ta način bodo ugodili zahtevam svojih uporabnikov, ki sodobno tehnologijo uporabljajo v svojem vsakdanjem življenju (Kirar, 2015).

2.4 SPLETNA STRAN KNJIŽNICE UL FGG IN NJENE INFORMACIJSKE STORITVE

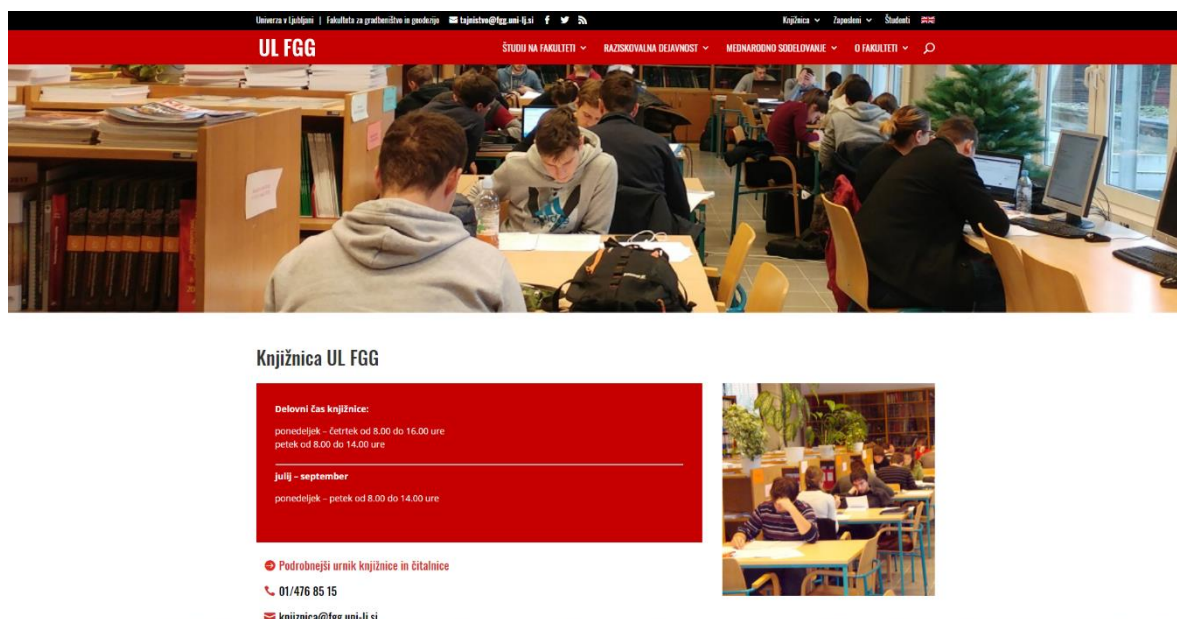
Spletne strani knjižnic naj bi bile uporabnikova vrata do informacij v elektronski dobi (Novljan, 2003) in danes že vsaka visokošolska knjižnica promovira svoje storitve na spletni strani v okviru matične ustanove. Uporabniki želijo priti do informacije čim hitreje, zato je pomembno, da knjižnice na svoji spletni strani ponudijo informacije in storitve na pregleden način (Samsa, 2015).

Spletna stran knjižnice UL FGG (Slika 1) je bila izdelana leta 2005, istočasno kot osrednja spletna stran fakultete (Poročilo o delu, 2006), zadnja prenova pa je bila narejena jeseni 2016. Vsebinsko gradivo za spletno stran knjižnice je pripravila vodja knjižnice, za izdelavo in postavitvev pa je poskrbel računalniški center fakultete, ki je tudi skrbnik oz. vzdrževalec spletne strani. Spletna stran knjižnice se nahaja na osrednji spletni strani Fakultete za gradbeništvo in geodezijo.³

Študenti oz. uporabniki na njej najdejo naslednje podatke:

- delovni čas knjižnice in čitalnice ter splošna obvestila,
- telefonsko številko in e-naslove zaposlenih v knjižnici,
- cenik in pravilnik o poslovanju knjižnice,
- napotke, kako se včlaniti v knjižnico,
- seznam naročenih strokovnih revij,
- seznam učbenikov, ki jih lahko študenti kupijo v knjižnici,
- seznam standardov in drugih tehniških predpisov.

³ Več na <https://www.fgg.uni-lj.si/organizacijske-enote/knjiznica/>

Slika 1: Vstopna spletna stran knjižnice UL FGG (Vir: Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani, 2018)

Oblikovanje spletne strani knjižnice zahteva veliko časa, truda in znanja vseh zaposlenih, pri tem pa sta zelo pomembni podpora in dobro sodelovanje z računalniškim centrom fakultete.

V knjižnici UL FGG so zaposlene 4 strokovne sodelavke, ki izvajajo osnovne storitve, kot so katalogizacija in izposoja gradiv, izgradnja bibliografij raziskovalcev v sistem COBISS, tehnični pregled visokošolskih del in preverjanje podobnosti vsebin. Knjižnica sodeluje na informativnem in promocijskih dnevih fakultete in izven nje in izvaja prodajo učbenikov. Knjižnica sodeluje tudi pri informacijskem opismenjevanju doktorskih študentov znotraj vsebin obveznega študijskega predmeta in občasno pri izobraževanju študentov začetnikov. Leta 2010 je bil na pobudo knjižnice na UL FGG vzpostavljen digitalni institucionalni repozitorij DRUGG. Na podlagi sprotne spremljanja statistike uporabe DRUGG-a se je zgodaj izkazalo, da je bila vzpostavitev repozitorija dobra odločitev, saj je bilo v treh mesecih od pričetka delovanja registriranih več kot 20.000 ogledov z vsega sveta (Koler-Povh, Turk in Mikoš, 2012). Leta 2016 je bil DRUGG preseljen v novoustanovljen Repozitorij Univerze v Ljubljani (RUL). Konec leta 2017 je bil DRUGG iz razlogov oteženega tehniškega vzdrževanja ukinjen kot samostojni repozitorij. V vseh letih obstoja je beleženih po 700 ogledov vsak dan, 100 od njih iz različnih koncev sveta, tudi z Daljnega vzhoda in oddaljenih dežel Afrike, Avstralije, Nove Zelandije (Koler-Povh in Turk, 2018).

Ob kadrovske okrepitvi v letu 2017 se je ponudila možnost za prenovo spletne strani knjižnice in pripravo dodatnih vsebin. Predvidena je priprava spletnih vodičev, s katerimi bi spletno stran knjižnice UL FGG naredili preglednejšo, kjer bi uporabnikom na enem mestu pripravili tematsko razvrščene informacije in vsebine, ki jih bodo potrebovali pri študiju in raziskovalnem delu. S tem bo knjižnica UL FGG sledila trendom hitrega tehnološkega razvoja in razvila novejšo in prijaznejšo storitve za uporabnike.

Kaj so spletni vodiči, kako jih VŠK v tujini in v Sloveniji uporabljajo ter kako bi se tega projekta lotili v knjižnici UL FGG, je opisano v naslednjih poglavjih.

3 SPLETNI VODIČI V VISOKOŠOLSKIH KNJIŽNICAH

3.1 SPLETNI VODIČI V VISOKOŠOLSKIH KNJIŽNICAH V TUJINI IN PRI NAS

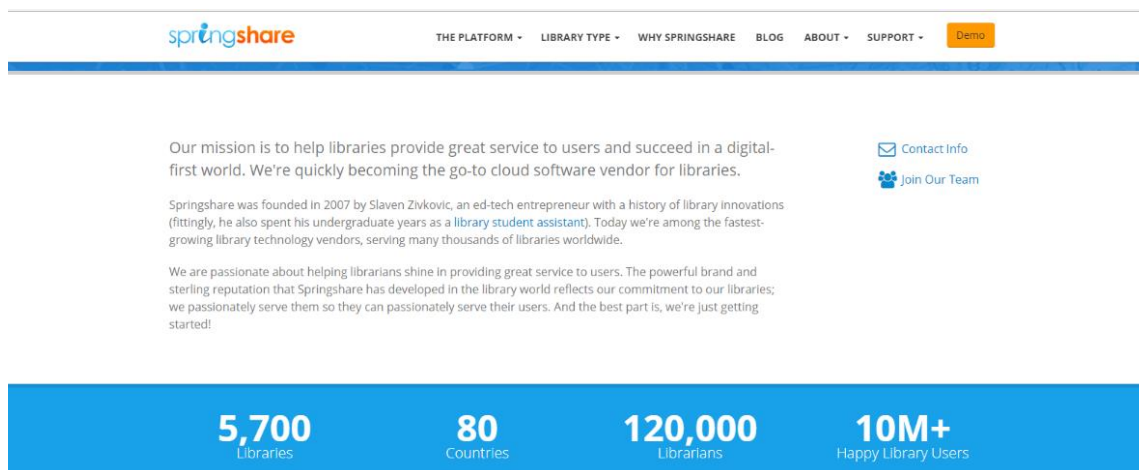
Spletni vodiči (v nadaljevanju e-vodiči) v univerzitetnih knjižnicah so namenjeni uporabnikom, ki iščejo navodila za zbiranje literature za študij. Kot spletne podstrani knjižnicam omogočajo, da preko že obstoječe spletne strani na preprost način prikažejo vsebine posameznih predmetnih področij (odvisno od vrste univerzitetne knjižnice). E-vodiči so lahko ustvarjeni kot posamezne povezave na spletne strani ali pa so dinamično ustvarjeni iz virov, vnesenih v določeno bazo podatkov. Velika večina knjižnic ima vsaj en e-vodič, v katerem so podane splošne in najbolj aktualne informacije o knjižnici, npr. odpiralni čas, novice, kontakti. Nekatere od knjižnic pa e-vodiče uporabljajo tudi kot domačo spletno stran knjižnice (Courtois, Kapur in Higgins, 2005). Erb (2015) izpostavlja, da lahko knjižnice z e-vodiči ustvarjajo lastne vsebine, pri tem pa niso odvisne od skrbnikov spletnih mest za objavo novih ali spremenjenih vsebin e-vodiča. E-vodiči ustvarjalcem vsebin omogočajo pridobiti podatke, kolikokrat in kateri e-vodiči so bili obiskani, kar je zelo dobra povratna informacija o tem, ali je e-vodič dosegel svoj namen.

V ta namen smo izvedli raziskavo o e-vodičih v tujih univerzitetnih knjižnicah. Ugotovili smo, da velika večina univerzitetnih knjižnic za izdelavo e-vodičev uporablja orodje **Springshare's LibGuides** (v nadaljevanju LibGuides), ki ga je leta 2007 razvilo podjetje Springshare⁴. Po podatkih, ki smo jih našli na spletni strani tega podjetja, njihovo orodje LibGuides v februarju 2018 uporablja več kot 5.700 knjižnic v 80 državah po celem svetu (Slika 2).

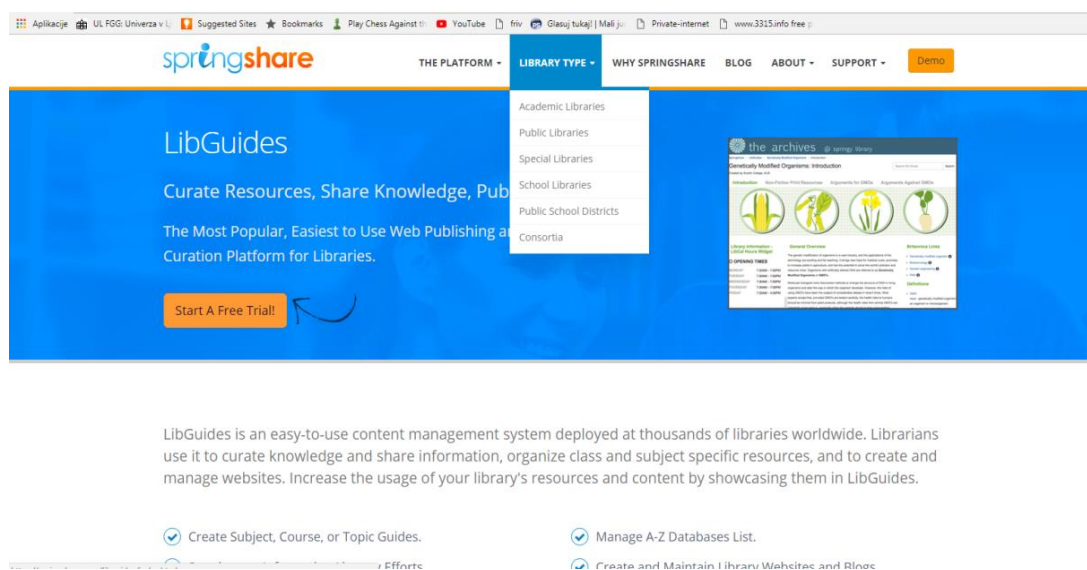
⁴ Več na <https://www.springshare.com/libguides/>

Adamlje, E., Informacijske storitve visokošolskih knjižnic v digitalnem okolju: primer spletnih vodičev knjižnice Fakultete za gradbeništvo in geodezijo. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

V tujini e-vodiči LibGuides predstavljajo podporo uporabnikom že več desetletij, v letu 2018 jih uporablja 1.725 univerzitetnih knjižnic⁵. Pri pregledovanju literature o e-vodičih v tujih univerzitetnih knjižnicah smo v obdobju pisanja te naloge (december–februar 2018) ugotovili, da e-vodiče LibGuides najpogosteje uporabljajo v ZDA (1.536 univerzitetnih knjižnic).⁶

Slika 2: Spletna stran podjetja Springshare (Vir: Springshare, 2018)

Slika 3: Spletna stran LibGuides podjetja Springshare (Vir: Springshare, 2018)

Anderson in Springs (2016) ugotavljata, da več kot 2.100 univerzitetnih knjižnic v Združenih državah Amerike uporablja LibGuides predvsem zaradi enostavne uporabe in prijaznega izgleda. Conerton in Goldenstein (2017) sta predstavila primer dobre prakse uporabe e-vodičev

⁵ Več na https://community.libguides.com/?action=0&inst_type=1

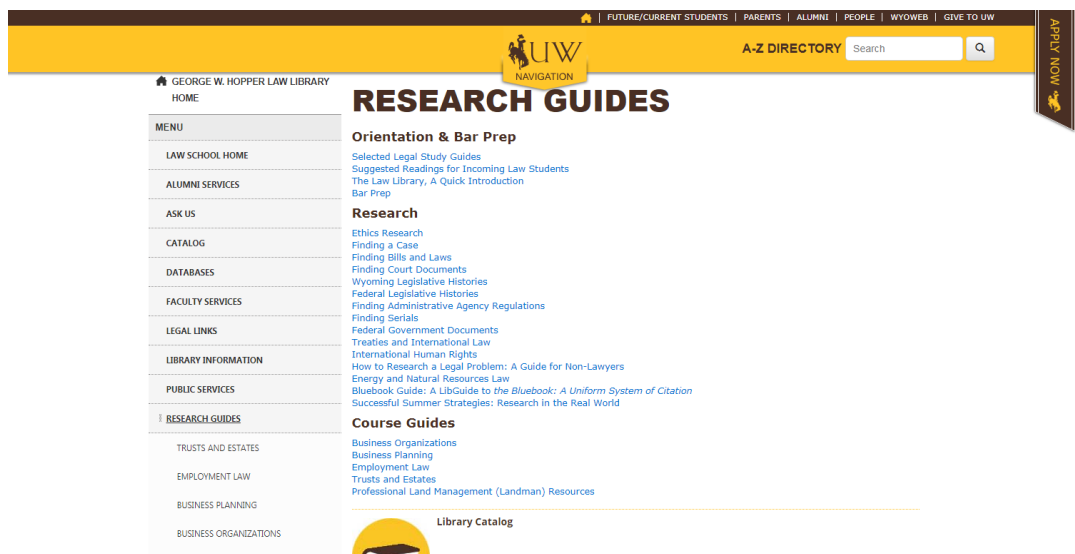
⁶ Več na https://community.libguides.com/?action=0&inst_type=1&country=United States of America&state=

Adamlje, E., Informacijske storitve visokošolskih knjižnic v digitalnem okolju: primer spletnih vodičev knjižnice Fakultete za gradbeništvo in geodezijo. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

v univerzitetni knjižnici Univerze v Wyomingu (Slika 4). To univerzo, ki izvaja študij na daljavo, obiskuje okrog 12.500 študentov. Njihove knjižnice s pomočjo e-vodičev študentom omogočajo dostop do informacij, literature in raziskav, ki jih potrebujejo za študij. Prvotno (do leta 2004) so e-vodiče uporabljali izključno samo za raziskovalce, leta 2010 pa so pričeli uporabljati orodje LibGuides, ki je ponujalo uporabo e-vodičev tudi za študente. Ob tem so knjižničarji preko vprašalnikov in osebnih intervjujev s študenti zbirali informacije o njihovem zadovoljstvu z e-vodiči.

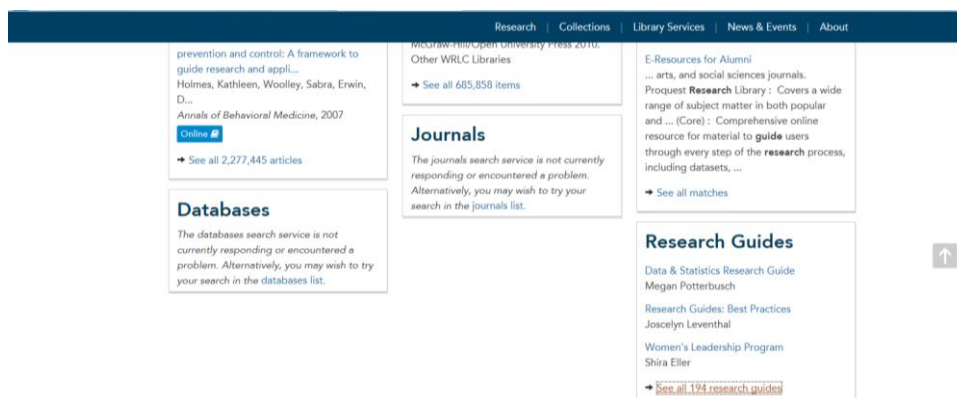
Ugotovitve njihovih anket in raziskav so pokazale naslednje rezultate:

- e-vodiči so bili vsebinsko preobsežni (potrebni je bilo preveč klikov na dodatne povezave znotraj e-vodiča),
- preko njih niso dobili dovolj informacij, ki so jih pričakovali glede na naslov e-vodiča,
- vseh jim je bila uporaba videoposnetkov znotraj e-vodičev,
- zelo so se jim zdele uporabne kontaktne informacije z referenčnim knjižničarjem (skrbnikom e-vodiča) (Conerton in Goldenstein, 2017).

Slika 4: Spletna stran vodičev Univerze v Wyomingu (ZDA) (Vir: Univerza v Wyomingu, 2018)

Tudi primer ameriške univerzitetne knjižnice George Washington University's Gelman Library (Slika 5), ki je za svoje uporabnike pripravila e-vodiče, je pokazala, da so bili knjižničarji presenečeni in navdušeni nad množično uporabo e-vodičev, ki so se jih uporabniki v letu 2002 poslužili več kot 147.000-krat. Res pa je, da pri analizi uporabe e-vodičev niso dobili podatka, v kolikšni meri so e-vodiči zadovoljili potrebe uporabnikov (Courtois, Higgins in Kapur, 2005).

Slika 5: Spletna stran vodičev univerzitetne knjižnice Univerze George Washington (Vir: George Washington University, Gelman's Library, 2018)

3.2 SMERNICE IN PRIPOROČILA KNJIŽNICAM ZA VZPOSTAVITEV SPLETNIH VODIČEV

Ko se knjižnice odločijo za postavitev e-vodičev, naj pri tem upoštevajo naslednje smernice:

- na spletni strani knjižnice morajo biti e-vodiči na vidnem mestu, da jih študenti lahko takoj najdejo,
- uporabiti čim manj zavihkov oz. povezav znotraj posameznega e-vodiča,
- uporabiti samo en način iskanja po vsebini e-vodiča za vse e-vodiče,
- e-vodiče je potrebno vsaj nekajkrat na leto preverjati (delovanje spletnih povezav, morebitne vsebinske spremembe),
- če knjižnice izdelajo predmetne vodiče, naj bo na tisti strani, kjer so vsebine predmeta, narejena povezava na e-vodič, ki to vsebino pokriva,
- zaradi morebitnih tehničnih težav pri vzpostavitvi in spremembah vsebine e-vodičev je pomembna podpora in dobro sodelovanje med knjižničarji (skrbniki e-vodičev) in računalniškim centrom fakultete,
- e-vodiči morajo biti narejeni tako, da se ob spremembi vsebine v določenem vodiču samodejno posodobi vsebina tudi v vseh ostalih e-vodičih, ki so kakorkoli povezani s to spremembo (Costello et al., 2015; Roberts in Hunter, 2011; Anderson in Springs, 2016).

Knjižnice naj pri postavitvi e-vodičev upoštevajo tudi naslednja priporočila:

- obseg in namen e-vodiča morata biti na začetku jasno razvidna, tako da uporabniki vedo, katere vsebine so zajete v e-vodiču,
- uporabljajo naj jasen, dosleden in smiseln jezik, ki ga bodo študenti razumeli, npr. "Poišči knjigo", saj se tako poveča uporabnost e-vodiča,

- namesto bibliografskih izrazov (monografija, periodika) naj se uporabljajo izrazi naravnega jezika, kot so knjige, revije,
- vsebine v e-vodiču naj bodo kratke, s čim manj pomikanja znotraj vsebine e-vodiča,
- vsebine naj bodo skrbno izbrane iz ključnih virov, pri tem naj bodo ponujeni vsi razpoložljivi viri, ki se nanašajo na določeno tematiko,
- viri znotraj e-vodiča naj bodo navedeni po vrstnem redu glede na pomembnost in ne po abecednem redu (Duncan, Lucky in McLean, 2015).

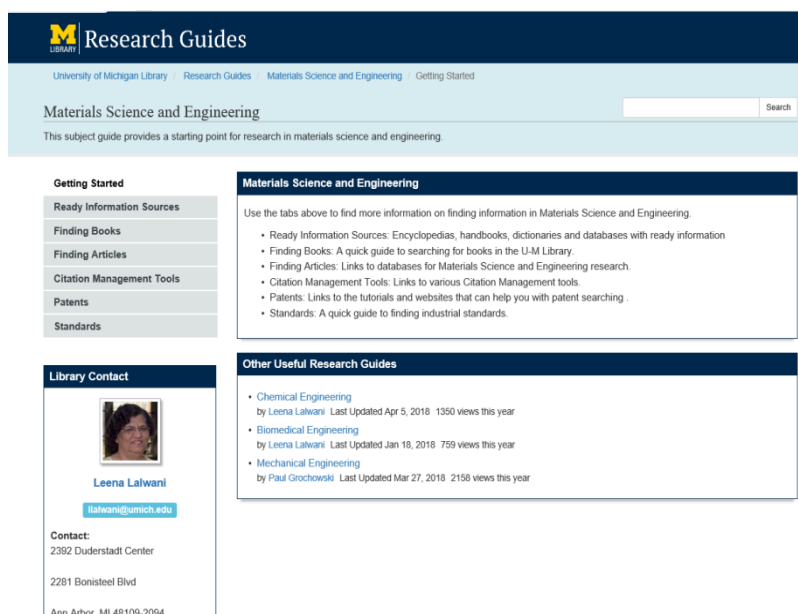
Izkušnje tujih univerzitetnih knjižnic z e-vodiči so navedene v nadaljevanju:

- enostavno vzdrževanje brez specializiranega znanja o HTML ali spletnem programiranju,
- v pomoč so knjižničarjem pri ponujanju osnovnih storitev, pri izobraževanju uporabnikov, preko njih se povezujejo študenti in profesorji, ki jih poučujejo,
- knjižničarji v e-vodiče vključujejo preširok obseg informacij,
- potrebno je redno spremljanje vsebine (zastarelo literaturo oz. vire je potrebno zamenjati in nadomestiti z novejšimi) (Baker, 2014).

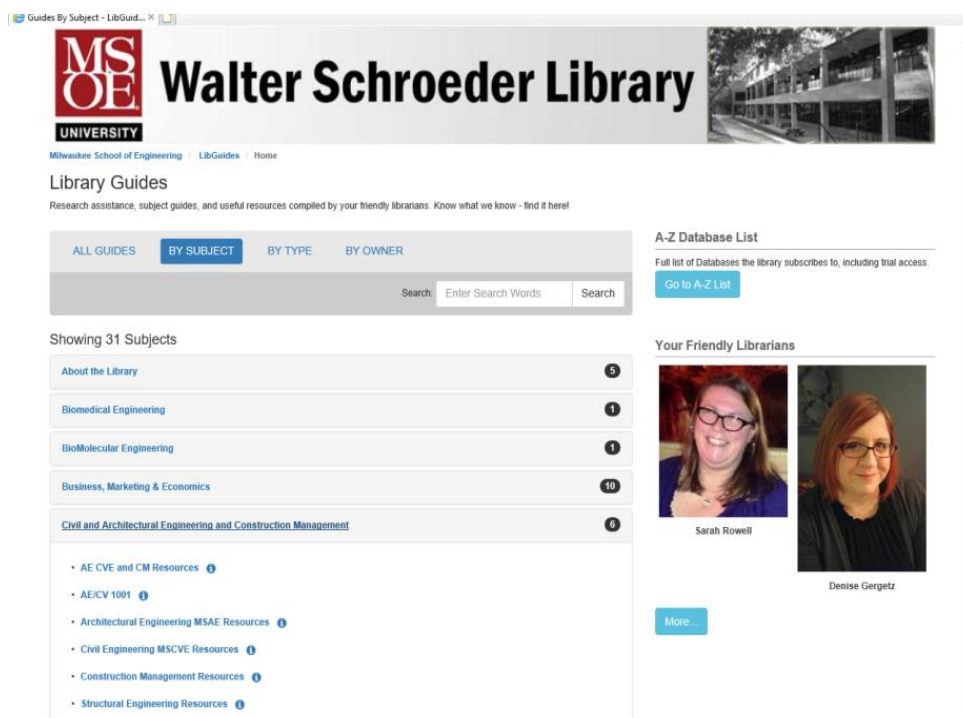
Iz navedene literature smo ugotovili, da je skrbništvo za e-vodiče trajnostna naloga za knjižnico. Menimo, da knjižničarji manjših knjižnic zaradi mnogoterih del, ki jih opravljajo v knjižnici, ne morejo zagotavljati izgradnje in vzdrževanja e-vodičev. Hkrati predvidevamo, da se morajo knjižničarji stalno izpopolnjevati, spremljati novosti in razvijati nove ideje za storitve, ki bodo njihove uporabnike zadovoljile, med njimi tudi za e-vodiče. Podobno ugotavljajo tudi v Univerzitetni knjižnici Maribor, kjer že izvajajo interna izobraževanja za skrbnike e-vodičev (Petrovič, februar 2018). V mnogih študijah iz tujine je ugotovljeno, da je zaradi spreminjanja elektronskih lokacij posameznega vira potreben nenehen nadzor in sprotno objavlanje sprememb v e-vodičih (Baker, 2014; Duncan, Lucky in McLean, 2015).

Nekaj primerov e-vodičev, ki jih uporabljajo univerzitetne knjižnice v tujini, je prikazanih na slikah 6 in 7. Zaradi težnje po sorodnih vsebinah smo se v raziskavi osredotočili na knjižnice tehniških univerz in fakultet.

Adamlje, E., Informacijske storitve visokošolskih knjižnic v digitalnem okolju: primer spletnih vodičev knjižnice Fakultete za gradbeništvo in geodezijo. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Slika 6: Spletna stran vodičev univerzitetne knjižnice Michigan (Vir: University of Michigan Library, 2018)

Slika 7: Spletna stran vodičev univerzitetne knjižnice Milwaukee School of Engineering (Vir: Milwaukee School of Engineering, 2018)

V slovenskih visokošolskih knjižnicah je strokovne literature o uporabi e-vodičev še malo, saj e-vodiče ponuja samo peščica knjižnic. Predstavljene bodo v naslednjem poglavju.

3.3 PREDNOSTI UPORABE SPLETNIH VODIČEV V VISOKOŠOLSKIH KNJIŽNICAH

E-vodiči so rezultat hitrega tehnološkega napredka in knjižnicam ponujajo številne prednosti. Z njihovo pomočjo se gradi sodobna e-knjižnica, ki prenaša uporabne vire v svetovni splet. Vsebine e-vodičev so prilagojene potrebam uporabnikov, na razpolago so jim 24 ur na dan in predstavljajo neposredno podporo izobraževalnemu procesu (Kirar, 2014).

Namen e-vodičev je, da knjižnicam:

- pomagajo pri izobraževanju uporabnikov,
- pomagajo pri odgovorih na najpogostejša vprašanja uporabnikov v najkrajšem možnem času,
- omogočajo, da svoje uporabnike seznanjajo s storitvami, ki jih nudijo (Kirar in Mur, 2017).

V e-vodičih lahko knjižnice:

- objavijo teme, o katerih uporabniki pogosto sprašujejo,
- ponudijo vsebine in teme, ki so zanimive za širši krog uporabnikov (tudi za knjižničarje),
- ponudijo specifične teme za določene skupine uporabnikov (Kirar in Mur, 2017).

Preko e-vodičev lahko knjižnice študentom in raziskovalcem:

- približajo najpomembnejše vsebine posameznim skupinam uporabnikov,
- nudijo ustrezno podporo informacijskemu opismenjevanju uporabnikov,
- nudijo in omogočajo deljenje znanja,
- spodbujajo sodelovanje med knjižnicami in fakultetami,
- zagotavljajo spoštovanje avtorskih pravic pri uporabi informacijskih virov,
- pomagajo pri pravilnem navajanju virov in posledično zmanjšujejo možnost plagiatorstva (Majcenović et al., 2014; Univerzitetna knjižnica Maribor, 2018a).

Prednosti uporabe e- vodičev za uporabnike so navedene spodaj:

- ustrezajo potrebam študentov z različnimi učnimi slogi,
- priročni so za študente, ki knjižnic ne obiskujejo,
- študentom omogočajo najti ustrezne vire, ki jih potrebujejo pri študiju ,
- nudijo pomoč pri izbiri ustreznih informacijskih virov in služijo kot izhodišče za raziskovanje,

- nudijo pomoč pri raziskovanju določenega strokovnega problema (Kirar in Mur, 2017; Majcenović et al., 2014 in Baker, 2014).

4 RAZISKAVA O SPLETNIH VODIČIH V SLOVENSKIH VISOKOŠOLSKIH KNJIŽNICAH

Namen naše raziskave je na osnovi izkušenj tujih in domačih visokošolskih knjižnic izdelati idejno zasnovo za vzpostavitev e-vodičev v knjižnici UL FGG. Za začetek bi se osredotočili na pripravo e-vodiča za uporabo vzajemnega kataloga COBIB, za dostop do e-gradiv, s katerimi razpolaga knjižnica UL FGG ter za pravilno navajanje virov.

Podrobno bomo raziskali uporabo e-vodičev v slovenskih visokošolskih knjižnicah in izpostavili prednosti in pomanjkljivosti uporabljenih orodij v knjižnicah, kjer so e-vodiče že vzpostavili, te so Univerzitetna knjižnica Maribor, Osrednja družboslovna knjižnica Jožeta Goričarja na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani (FDV) in Centralna medicinska knjižnica v Ljubljani (MF). Želimo spoznati orodja, v katerih so omenjene VŠK zgradile e-vodiče in operabilne zahteve za njihovo delovanje. Posebno pozornost bomo namenili izkušnjam omenjenih knjižnic o usposobljenosti knjižničarjev za upravljanje e-vodičev in o njihovi dodatni obremenitvi za vzdrževanje e-vodičev. V ta namen bomo analizirali spletne strani omenjenih VŠK in z njimi vzpostavili osebni stik za pridobitev podrobnih informacij. Upoštevali bomo posebnosti, ki izvirajo iz njihovih vsebinskih področij. Z ozirom na to, da v UKM vključujejo tudi tehnična področja, med njimi tudi gradbeništvo, pričakujemo, da bodo njihove izkušnje z e-vodiči za nas posebej zanimive in ustrezne.

Za raziskavo smo uporabili deskriptivno metodo. Analizirali smo stanje na področju uporabe e-vodičev v univerzitetnih knjižnicah v svetu in visokošolskih knjižnicah v Sloveniji.

Podrobno smo analizirali karakteristike dveh najpogostejše uporabljenih orodij za e-vodiče. Usvojena znanja in spoznanja smo uporabili za izdelavo idejne zasnove za izgradnjo e-vodičev v knjižnici UL FGG.

4.1 SPLETNI VODIČI UNIVERZITETNE KNJIŽNICE MARIBOR (UKM)

Univerzitetna knjižnica Maribor (v nadaljevanju UKM) se je za postavitev e-vodičev (v UKM so jih poimenovali raziskovalni vodiči) odločila zaradi tega, ker Univerza v Mariboru ni imela enotne vstopne informacijske točke, kot jo ima Univerza v Ljubljani. To vlogo je zato prevzela UKM oz. njena spletna stran.

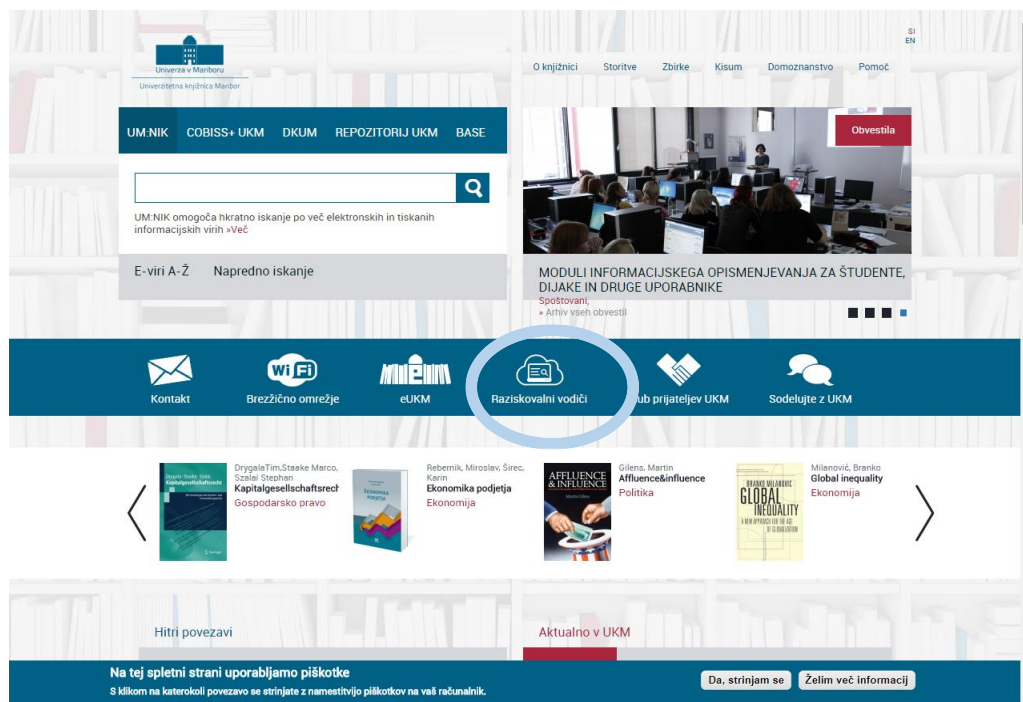
Ker je v knjižnici UKM premalo zaposlenih za zadovoljivo neposredno izobraževanje uporabnikov, so se odločili, da bodo s pomočjo e-vodičev svojim uporabnikom omogočili bolj racionalen dostop do informacij. Namen vzpostavitve njihovih e-vodičev je bil, da svojim uporabnikom na enem mestu ponudijo relevantne informacijske vire, razvrščene po predmetih in vsebinskih skupinah, jim pomagajo pri iskanju informacij, jim predstavijo orodja za citiranje in navajanje literature, zanje izberejo priročnike za akademsko pisanje, predstavijo orodja za izgradnjo lastne zbirke virov in njihovo navajanje in citiranje ter zberejo najpogostejša vprašanja svojih uporabnikov in ponudijo odgovore nanja (Petrovič, februar 2018).

Glede na dosedanje izkušnje z uporabo e-vodičev v UKM ugotavljajo, da njihovi e-vodiči predstavljajo nov način organizacije in prikaza informacijskih virov. Preko njih je zagotovljeno spoštovanje avtorskih pravic za uporabo informacijskih virov, saj posredujejo informacije za pravilno navajanje in citiranje virov in s tem zmanjšujejo možnosti plagiatorstva. Ugotavljajo tudi, da e-vodiči nudijo pomoč pri izobraževanju in prispevajo k informacijski pismenosti študentov ter omogočajo dobro povezanost med profesorji, študenti in knjižnico (Univerzitetna knjižnica Maribor, 2018a).

Za postavitev vodičev so v UKM na začetku uporabljali odprto dostopno orodje **SubjectsPlus**. Kmalu so ugotovili, da je to orodje tehnično zahtevno, posledično bi za vzdrževanje potrebovali več oseb. Glede na to, da so vsebine njihovih e-vodičev zelo obsežne in jih je potrebno stalno vzdrževati, so se odločili, da uporabijo komercialno orodje **LibGuides** podjetja Springshare.

To orodje je za urejanje in vzdrževanje e-vodičev za zaposlene v UKM tehnično manj zahtevno, zato niso potrebovali dodatnega zaposlovanja oseb. Knjižničar skrbi za vzdrževanje e-vodičev, poleg njega pa sta zaposlena še dva knjižničarja v vlogi administratorja, ki skrbita za programski in vsebinski del e-vodičev. Za posamezne e-vodiče kot strokovni referenti skrbijo tudi drugi sodelavci v knjižnici, zadolženi za različna strokovna področja, npr. za orodja za navajanje virov. Vsi omenjeni morajo stalno skrbeti za vzpostavljanje in vzdrževanje e-vodičev, za katere so zadolženi. V ta namen izvajajo veliko internih izobraževanj ter uvajanj za nove sodelavce (Petrovič, februar 2018).

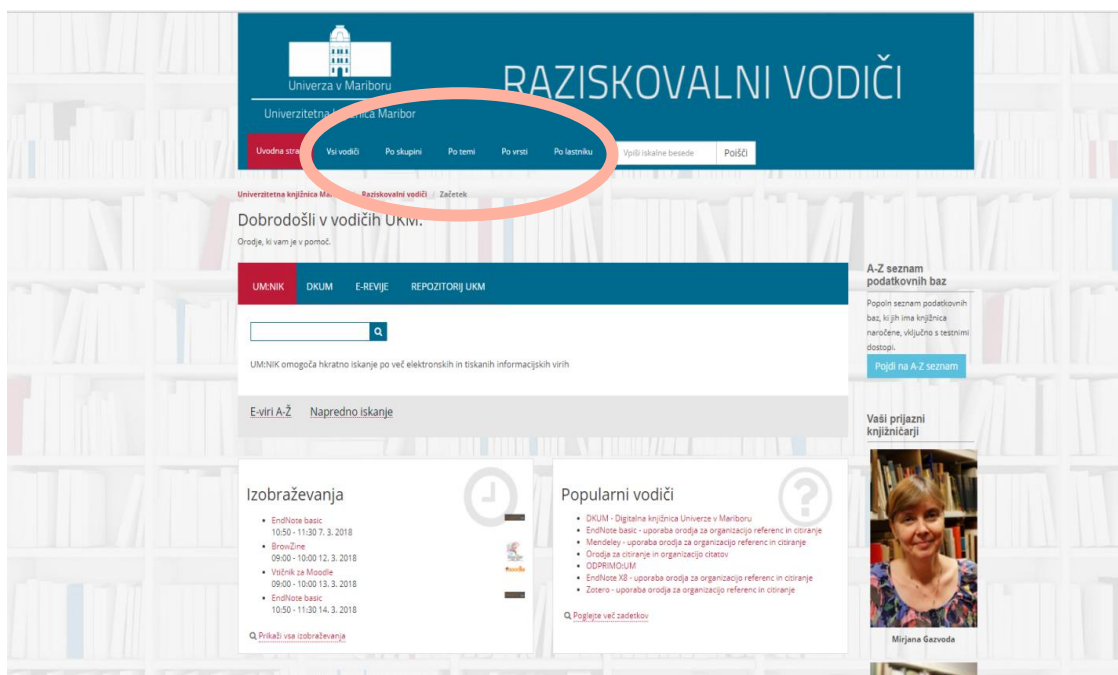
UKM ima na osrednji spletni strani (Slika 8) vzpostavljeno hitro povezavo do raziskovalnih vodičev.

Slika 8: Spletna stran Univerzitetne knjižnice Maribor (Vir: Univerzitetna knjižnica Maribor, 2018d)

Na hitri povezavi so na voljo povezave do izobraževanj, ki jih v knjižnici izvajajo za svoje uporabnike. Zbrane so povezave na najbolj popularne e-vodiče:

- DKUM – Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru,
- EndNote basic – uporaba orodja za organizacijo referenc in citiranje,
- Orodja za citiranje in organizacijo citatov,
- Mendeley – uporaba orodja za organizacijo referenc in citiranje,
- ODPRIMO: UM, EndNote X8 – uporaba orodja za organizacijo referenc in citiranje,
- Zotero – uporaba orodja za organizacijo referenc in citiranje.

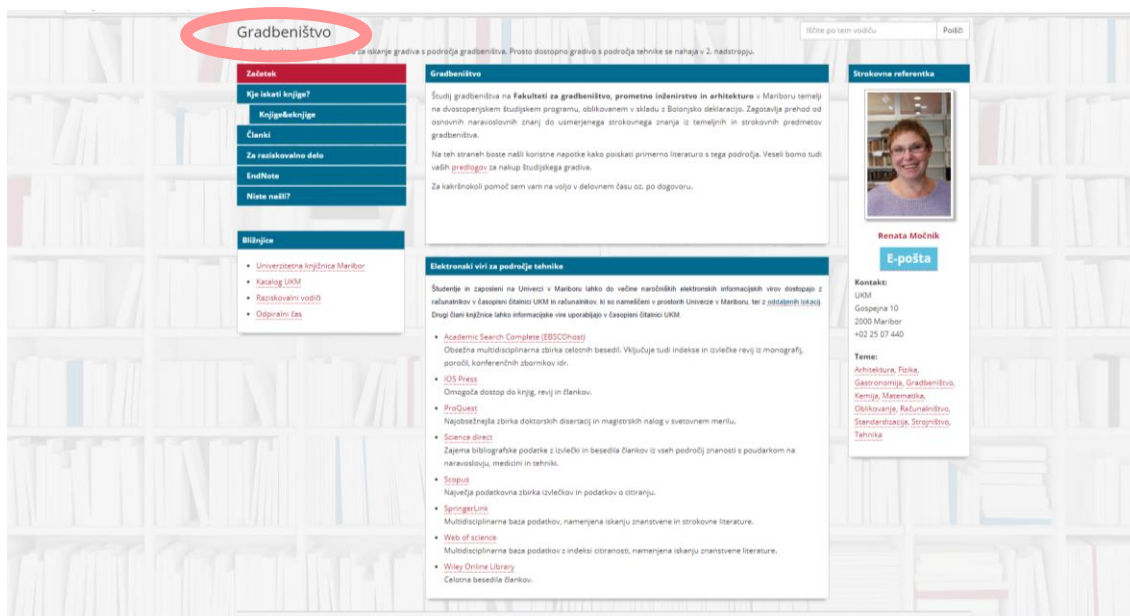

Slika 9: Raziskovalni vodiči v Univerzitetni knjižnici Maribor: Dobrodošli v vodičih UKM (Vir: Univerzitetna knjižnica Maribor, 2018b)

Uporabniki lahko ob kliku na e-vodič na posamezni povezavi izbirajo iskanje med vsemi e-vodiči, ki jih nudi knjižnica, lahko izberejo e-vodiče po skupini, temi, vrsti in skrbniku (Slika 9). Znotraj posameznih zavihkov skupin e-vodičev pa imajo dodatno možnost iskanja po abecedi, popularnosti in med najnovejšimi e-vodiči.

UKM je, skladno z napotki o spletnih vodičih v tujini, na ta način zelo dobro uporabila smernice, ki naj bi jih knjižnice ob postavitvi e-vodičev upoštevale. E-vodiči so na vidnem mestu na spletni strani, vsebine v e-vodičih so kratke, s čim manj pomikanja znotraj vsebine, vsebine so skrbno izbrane iz ključnih virov, obseg in namen e-vodičev pa sta jasno razvidna. Ker v okviru UKM deluje tudi UM, Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo, bi bil lahko njihov e-vodič za tehniko – gradbeništvo vsebinsko ustrezen tudi za uporabnike knjižnice UL FGG. Ta e-vodič (Slika 10) vsebuje hitre povezave na tiskane in e-knjige s področja tehnike, seznam elektronsko dostopnih revij s področja gradbeništva in povezavo na Digitalno knjižnico UKM. Inovativna je storitev, kjer uporabniki s pomočjo obrazca predlagajo nakup gradiva. V e-vodiču je vzpostavljen tudi kontakt do skrbnice.

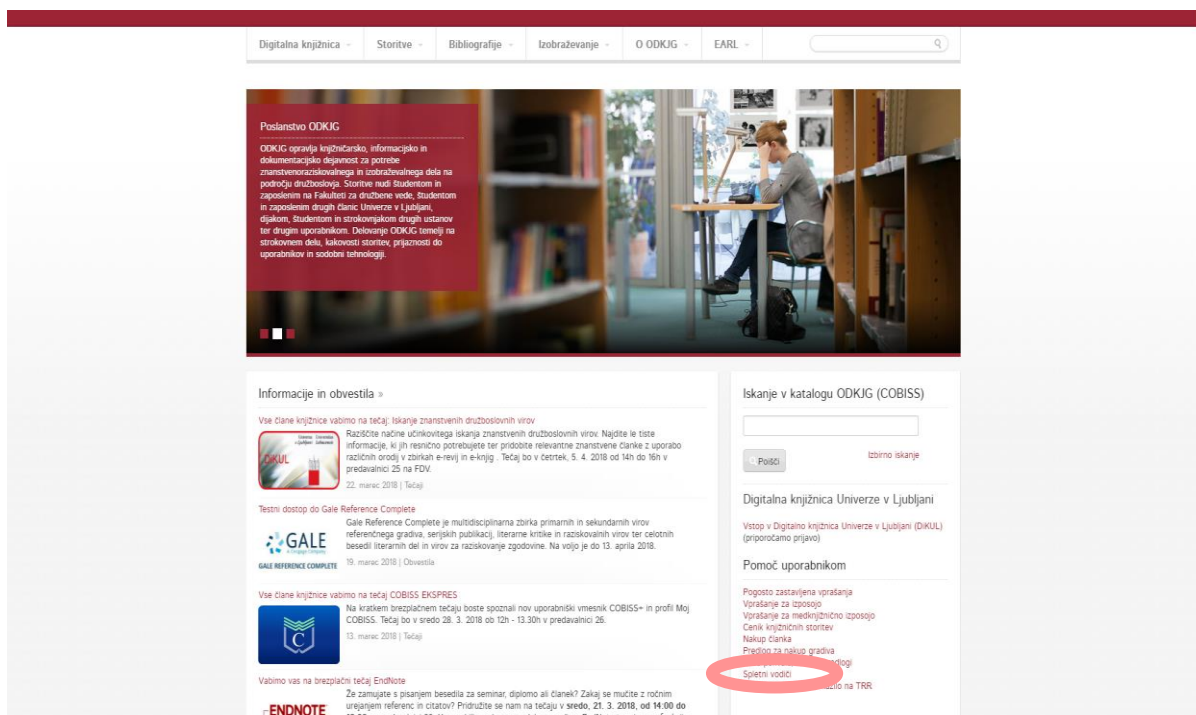
Vsebinsko razporeditev tem e-vodičev za področje tehnike ocenjujemo kot zelo ustrezno, zato bi jo lahko uporabili tudi pri zasnovi e-vodiča za uporabnike knjižnice UL FGG.

Slika 10: Raziskovalni vodiči v Univerzitetni knjižnici Maribor – Tehnika – Gradbeništvo (Vir: Univerzitetna knjižnica Maribor, 2018c)

4.2 SPLETNI VODIČI OSREDNJE DRUŽBOSLOVNE KNJIŽNICE JOŽETA GORIČARJA

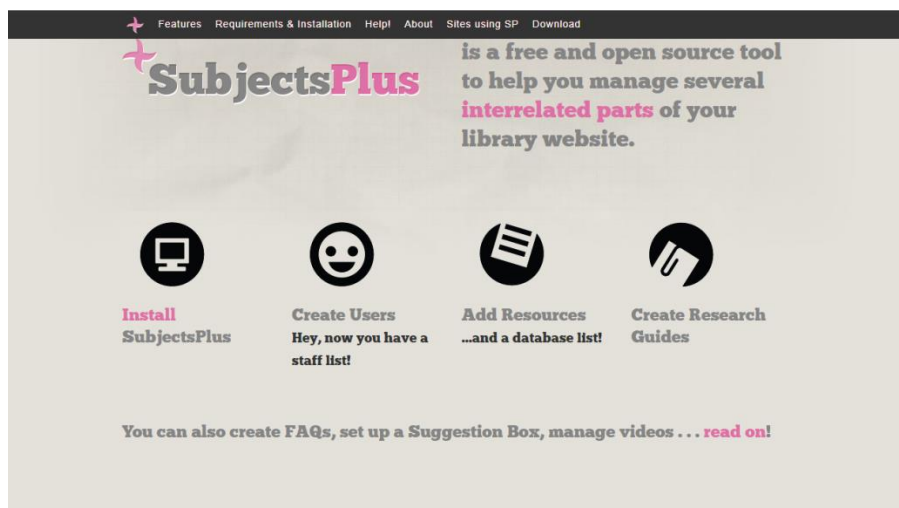
Osrednja družboslovna knjižnica Jožeta Goričarja na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani (v nadaljevanju ODKJG) je ena od prvih visokošolskih knjižnic v Sloveniji, ki je pričela uporabljati e-vodiče (Kirar, december 2017). Tudi oni so jih poimenovali raziskovalni vodiči. Z njimi so želeli svojim uporabnikom na enem mestu ponuditi osnovno pomoč pri iskanju gradiva in ponuditi teme, ki so najpogostejše iskane in zanimive za študente, raziskovalce in za zunanje uporabnike. Uporabniki spletne strani knjižnice ODKJG lahko na osrednji spletni strani najdejo povezavo do e-vodičev (Slika 11).

Slika 11: Spletna stran Osrednje družboslovne knjižnice Jožeta Goričarja (Vir: Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani, 2018b)

Za postavitev e-vodičev so uporabili odprtokodni sistem SubjectsPlus (Slika 12), ki ga je razvila Ithaca College Library v ZDA, in po mnenju ODKJG omogoča preprosto izdelavo e-vodičev. Iz pogovora z glavnim skrbnikom e-vodičev smo izvedeli, da za ustvarjanje e-vodičev z orodjem SubjectsPlus ni potrebnih posebnih specifičnih znanj. Glede na to, da je to brezplačno orodje za izdelavo e-vodičev, niso potrebovali posebnih finančnih sredstev. Na Arnesu so morali odpreti GVS (gostovanje virtualnega strežnika), ki je tudi brezplačno, in nanj namestiti orodje SubjectsPlus. Za vzdrževanje e-vodičev in za programski ter vsebinski del e-vodičev skrbijo še nekateri drugi sodelavci knjižnice ODKJG (Kirar, december 2017).

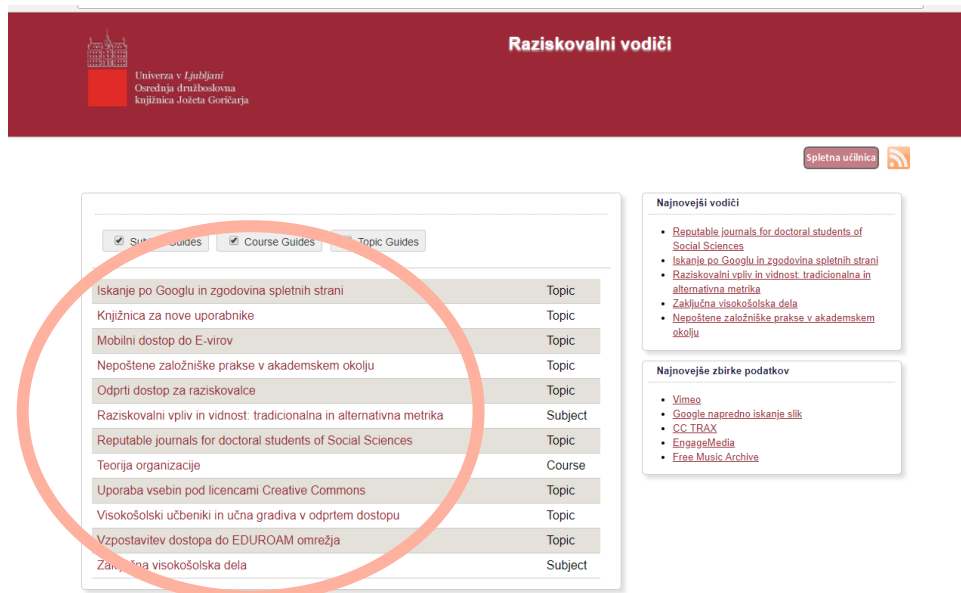
Adamlje, E., Informacijske storitve visokošolskih knjižnic v digitalnem okolju: primer spletnih vodičev knjižnice Fakultete za gradbeništvo in geodezijo. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Slika 12: Spletna stran podjetja SubjectsPlus (Vir: SubjectsPlus, 2018)

V ODKJG so v e-vodičih zbrali teme, ki so najbolj aktualne za njihove uporabnike študente, raziskovalce in knjižničarje. E-vodiči so glede na vrsto uporabnika razporejeni v 3 skupine, znotraj teh pa je uporabniku omogočena tematska izbira.

Seznam e-vodičev, ki so jih izdelali, je prikazan na spodnji sliki (Slika 13). Ob kliku na posamezni e-vodič lahko uporabnik najde informacije in storitve, ki se nanašajo na vsebino e-vodiča.

Slika 13: Raziskovalni vodiči v Osrednji družboslovni knjižnici Jožeta Goričarja (Vir: Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani, 2018a)

V primerjavi z e-vodiči v UKM so tudi v ODKJG pri izdelavi e-vodičev upoštevali smernice za postavitev e-vodičev, kot so:

- e-vodiči so na vidnem mestu na spletni strani,
- vsebujejo kratke vsebine znotraj e-vodiča,
- vsebine so izbrane iz ključnih virov,
- obseg in namen e-vodičev sta jasno razvidna.

4.3 SPLETNI VODIČI CENTRALNE MEDICINSKE KNJIŽNICE

V Centralni medicinski knjižnici na Medicinski fakulteti v Ljubljani (v nadaljevanju CMK), so se za izdelavo e-vodičev (poimenovali so jih LibGuides) odločili zato, ker na svoji spletni strani knjižnice niso mogli prikazati obsežnih vsebin. Zato so poiskali primere knjižnic v tujini, ki so se verjetno soočale s podobnimi težavami, in ugotovili, da so to rešile preko uporabe e-vodičev. Prvotno so razmišljali, da bi e-vodiče izdelali z orodjem SubjectsPlus, vendar se zanj niso odločili, ker bi to orodje morali namestiti sami, sicer brezplačno na Arnesu, ter ga tudi sami redno posodablјati in vzdrževati. Odločili so se za orodje LibGuides, ki je bilo predstavljeno kot manj zahtevno za knjižničarja in hkrati prijaznejše do uporabnika (Anderson in Springs, 2016), kar se je z izkušnjami tudi potrdilo (Petrovič in Majcenović, 2018). Posledično se knjižničarji lahko osredotočajo na samo pripravo kvalitetnih in bolj kompleksnih vsebin e-vodičev, kar je bil tudi njihov namen. Pri orodju LibGuides za vse nadgradnje in varnostne popravke skrbi podjetje Springshare, preko katerega imajo najeto orodje LibGuides. Pri vzpostavitvi e-vodičev so sodelovali z UKM, saj so oboji istočasno postavljali svoje spletne vodiče z istim orodjem. S tem orodjem so do sedaj zelo zadovoljni in ga nameravajo uporabljati še naprej (Majcenović, november 2017).

Slika 14: Spletna stran Centralne medicinske knjižnice (Vir: Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani, 2018b)

CMK ima na osrednji spletni strani knjižnice (Slika 14) narejeno hitro povezavo do podportalov CMK, znotraj njih pa je povezava (Slika 15) na e-vodiče, poimenovane LibGuides, ločene po skupinah uporabnikov, kot so študenti, zdravniki in zobozdravniki. V posameznih e-vodičih so na enem mestu združene informacije in viri o določenih temi ali vsebinskem področju, razvrščeni pa so po vsebinskih sklopih.

Obiskovalec spletne strani CMK lahko izbira med več e-vodiči, ki so razvrščeni po vsebinskih sklopih. Nekateri med njimi so (Slika 15):

- Digitalna knjižnica CMK in Oddaljeni dostop,
- Izbor najpomembnejših licenčnih in prostodostopnih elektronskih virov (tu so narejene ločene povezave za posamezne skupine uporabnikov: študente, zdravnike in zobozdravnike, znotraj teh skupin pa so zopet urejeni e-vodiči za omenjene skupine uporabnikov),
- Specializirani podportali (tu so zbrane zbirke vsebin in povezav za posamezna aktualna področja),
- Zdravje za vse (namenjen splošni javnosti kot dodaten vir zdravstvenih informacij).

Slika 15: CMK: Podportali za uporabnike (Vir: Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani, 2018a)

4.4 UGOTOVITVE

Na podlagi študije primerov o e-vodičih v univerzitetnih knjižnicah v tujini in visokošolskih knjižnicah v Sloveniji in na podlagi študije objav o e-vodičih v visokošolskih knjižnicah smo prišli do naslednjih ugotovitev:

- e-vodiči (izdelani z orodjem LibGuides) so v tujini, predvsem v ZDA, že uveljavljena oblika storitev, ki jih ponujajo univerzitetne knjižnice,
- v Sloveniji so e-vodiče v času raziskave ponujale vsaj tri visokošolske knjižnice,
- v svetu in v Sloveniji prevladujeta dve orodji za izgradnjo e-vodičev, LibGuides in SubjectsPlus,
- prevladuje orodje LibGuides, predvidoma zaradi tehnično manj zahtevne izgradnje in podpore sistema in zaradi možnosti zasnove platforme tudi za kompleksnejše vsebine,
- obe orodji lahko knjižnicam služita za izgradnjo spletne strani knjižnice,
- e-vodiče je potrebno nenehno preverjati (delovanje spletnih povezav, morebitne vsebinske spremembe),
- za brezhibno delovanje sistema je potrebno dobro sodelovanje knjižnice in računalniškega centra,

- pri zasnovi e-vodičev je nujno potrebno pridobiti podatke o potrebah uporabnikov knjižnice.

Vzpostavitev e-vodičev zahteva temeljito vsebinsko pripravo in zagotovitev tehnične podpore za zanesljivo delovanje. Zelo pomembna je tudi analiza predvidenih stroškov, kjer so kot enkratni stroški opredeljeni izbira ustreznega orodja za izdelavo e-vodičev in stroški dela za vzpostavitev sistema, stroški za vzdrževanje pa kot trajni.

Ugotovili smo, da bi bilo potrebno pred odločitvijo glede morebitne vzpostavitve e-vodičev v knjižnici UL FGG razmisliti o možnostih, da bi se visokošolske knjižnice UL med sabo povezale in uskladile o vsebinah, ki bi jih na skupnem mestu ponudile vsem uporabnikom VŠK UL. Prvi korak je februarja 2018 storila Komisija za razvoj knjižničnega sistema Univerze v Ljubljani, ki je napovedala pripravo vodiča o raziskovalnih vodičih na VŠK znotraj UL. V času pisanja te naloge so na spletni strani Univerze v Ljubljani objavili povezavo do raziskovalnih vodičev, v katerih so navedene vsebine izobraževanj za uporabnike, ki jih nudijo VŠK Univerze v Ljubljani (Univerza v Ljubljani, 2018a).

5 SPLETNI VODIČI V KNJIŽNICI FAKULTETE ZA GRADBENIŠTVO IN GEODEZIJO

Namen postavitve e-vodičev na obstoječi spletni strani knjižnice UL FGG je zbrati in uporabnikom posredovati informacije in omogočiti storitve, ki jih uporabniki najpogosteje potrebujejo. Uporabnikom, predvsem študentom, ki imajo težave z uporabo sistema COBISS, z izbiranjem in pridobivanjem študijskega gradiva, ki potrebujejo pomoč pri dostopanju do e-virov ali pri pisanju zaključnih del in navajanju virov, bi z e-vodiči nudili pomembno podporo pri študiju in pomembno prispevali k njihovi informacijski pismenosti. V ta namen smo izvedli raziskavo, v kateri smo proučili, zakaj se univerzitetne knjižnice odločijo za izgradnjo e-vodičev in katere vsebine najpogosteje ponujajo svojim uporabnikom. Ugotavljali smo, kakšne so prednosti in slabosti dveh najpogosteje uporabljenih orodij za izgradnjo e-vodičev. Ugotovili smo, da velika večina univerzitetnih knjižnic za izdelavo e-vodičev uporablja orodje Springshare's LibGuides (v nadaljevanju LibGuides).

5.1 ANALIZA POTREB UPORABNIKOV

Z namenom prepoznati navade uporabnikov knjižnice UL FGG smo v februarju 2018 analizirali podatke o obisku spletne strani knjižnice UL FGG v letu 2017. Podatke smo pridobili pri

Adamlje, E., Informacijske storitve visokošolskih knjižnic v digitalnem okolju: primer spletnih vodičev knjižnice Fakultete za gradbeništvo in geodezijo. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

skrbniku spletne strani UL FGG. Obstoječo spletno stran knjižnice UL FGG je v letu 2017 obiskalo 2.934 različnih obiskovalcev, opravili so 47.672 obiskov. Največ obiskovalcev je obiskalo osrednjo spletno stran knjižnice (47.343), nato seznam standardov (188) in promocijsko predstavitev učbenikov UL FGG (136) (Klinc, 2018).

5.2 REZULTATI RAZISKAVE

Skladno s presojo o potrebah uporabnikov knjižnice UL FGG in skladno s pregledom ponudbe e-vodičev proučevanih treh visokošolskih knjižnic, ki smo jih navedli v prejšnjem poglavju, ugotavljamo, da bi v knjižnici UL FGG bilo primerno pripraviti naslednje e-vodiče (Preglednica 2):

Preglednica 2: Prikaz predvidenih vsebin spletnih vodičev v knjižnici UL FGG

Informacije o knjižnici UL FGG	Informacijski sistemi in storitve knjižnice	Akademsko objavlanje
Vpis v knjižnico	COBISS	Navajanje virov
Vprašaj knjižničarja	Moja knjižnica	Preverjanje podobnosti vsebin
Obvestila knjižnice	Izobraževanje uporabnikov	
Uporabne povezave	Medknjižnična izposoja	
	Rezervacija gradiva	
	Prodaja učbenikov Oddaljeni dostop do e-virov UL FGG Digitalni repozitorij UL - RUL	
	Standardi	

Pred vzpostavitvijo e-vodičev bi bilo potrebno izvesti anketo med uporabniki knjižnice. Tako bi pridobili mnenje uporabnikov o nujnosti vzpostavitve posameznih e-vodičev, navedenih v Preglednici 2, kar bi uporabili kot vodilo za vrstni red pri vzpostavitvi e-vodičev. Na osnovi ocene potrebnega časa za vzpostavitev posameznega e-vodiča bi pripravili časovnico izgradnje

Adamlje, E., Informacijske storitve visokošolskih knjižnic v digitalnem okolju: primer spletnih vodičev knjižnice Fakultete za gradbeništvo in geodezijo. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

posameznega e-vodiča in hkrati časovnico za izgradnjo vseh predvidenih e-vodičev. Za pripravo finančne kalkulacije bi morali pridobiti ponudbe več ponudnikov za izgradnjo e-vodičev, iz izkušenj analiziranih treh knjižnic je trenutno najugodnejši ponudnik LibGuides.

Vključiti bi morali tudi kalkulacijo predvidene delovne obremenitve računalničarja iz računalniškega centra UL FGG in knjižničarja za vzpostavitev posameznega e-vodiča in njegovo sprotno vzdrževanje.

6 ZAKLJUČNE MISLI

Sodobna informacijska tehnologija in internet sta v zadnjih letih povzročila, da lahko ljudje v e-okolju pridobijo v kratkem času veliko količino informacij. Še pred leti je bilo pomembno iskanje in pridobivanje informacij, danes pa je pomembno, da iz množice informacij izluščimo prave in jih koristno uporabimo (Stopar, Kotar in Pejova, 2008). V pričujoči nalogi smo se osredotočili na pomen visokošolskih knjižnic in na storitve, ki naj bi jih v prihodnosti nudile svojim uporabnikom. Visokošolske knjižnice bodo morale v prihodnosti svojim uporabnikom ponuditi storitve, aplikacije in gradiva, ki bodo podpirala njihove potrebe po dostopu do informacij in gradiv kjerkoli in kadarkoli. Informacijski sistemi bodo morali uporabnikom ponuditi enostavno dostopanje do preverjenih informacij in vsebin. Skladno s tem smo v nalogi podrobneje analizirali visokošolske knjižnice v Sloveniji, ki so za svoje uporabnike na svojih spletnih straneh izdelale e-vodiče. Ti zagotavljajo hiter dostop do informacij in e-virov, ki so pomembni za uporabnika. Namen e-vodičev je, da knjižnice na enem mestu zberejo uporabne e-vsebine, ki so dostopne kadarkoli in od koderkoli, da z njimi omogočijo razširjanje znanja, spodbujajo sodelovanje med knjižnicami in fakultetami, da podpirajo izobraževanje in pomembno prispevajo k informacijski pismenosti študentov. E-vodiči nudijo knjižničarjem podporo pri izvajanju izobraževanj uporabnikov za potrebe informacijskega opismenjevanja, uporabnikom pa so v pomoč pri študiju in raziskovalnem delu.

Med razpoložljivimi orodji za izgradnjo e-vodičev trenutno prevladujeta LibGuides, ki je plačljiv, in prostodostopni SubjectsPlus. Obe sta uporabljeni tudi v slovenskih visokošolskih knjižnicah, ki so e-vodiče že vzpostavile. Iz raziskave o obstoječih e-vodičih v VŠK v Sloveniji je možno sklepati, da je za skrbnike sistema in uporabnike bolj primerno orodje za postavitev e-vodičev LibGuides. Ugotovljeno je, da ob ustrezni kadrovske zasedbi izgradnjo in vzdrževanje e-vodičev zmorejo knjižničarji sami, potrebno pa je sodelovanje s skrbniki osrednjih spletnih strani fakultet in z računalniškim centrom fakultete.

Adamlje, E., Informacijske storitve visokošolskih knjižnic v digitalnem okolju: primer spletnih vodičev knjižnice Fakultete za gradbeništvo in geodezijo. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

V nalogi je podrobneje predstavljena visokošolska knjižnica Fakultete za gradbeništvo in geodezijo in njena spletna stran, na kateri želimo za svoje uporabnike ponuditi nove informacijske storitve v obliki e-vodičev. Iz analize uporabe spletnih strani knjižnice v letu 2017 je razvidno, da bi uporabnikom najbolj ustrezali e-vodiči s splošnimi informacijami o knjižnici in z neposrednim dostopom do iskalnika po gradivih fakultete UL FGG, arhiviranih v repozitoriju RUL. Iz izkušenj knjižničark bi bil zelo uporaben tudi e-vodič z informacijami o možnostih uporabe sistema COBISS in njegovih podsistemov.

Pohvalna je pobuda Komisije za razvoj knjižničnega sistema UL za izdelavo vodiča o obstoječih e-vodičih. Kot smo ugotovili v svoji raziskavi, predvidevamo, da bi bila izgradnja lastnih e-vodičev za vsako VŠK znotraj UL neustrezna rešitev. Predlagamo centralizirano postavitev e-vodičev na nivoju Univerze v Ljubljani za informacije, skupne vsem uporabnikom visokošolskih knjižnic. Zaradi mnogoterosti, raznovrstnosti in posebnosti vsebinskih področij, registriranih na UL, ki se odražajo tudi v številčnosti njenih visokošolskih knjižnic znotraj UL, pa predlagamo vzpostavitev specializiranih e-vodičev, ki zajemajo posebnosti posameznega področja, na spletni strani posamezne članice UL.

7 VIRI IN LITERATURA

Ambrožič, M. (2012). Preobrazba visokošolskih knjižnic za učinkovito podporo spremenjenim matičnim okoljem. *Knjižnica*, 56(4), 57–93.

Ambrožič, M. (2015). Kakovost in vrednost knjižnice v očeh uporabnikov: študij uporabnikov Narodne in univerzitetne knjižnice. *Knjižnica*, 59(1–2), 95–125.

Anderson, K. E. in Springs, G. R. (2016). Assessing Librarian Expectations Before and After LibGuides Implementation. *Practical Academic Librarianship: The International Journal of the SLA Academic Division*, 6(1), 19–38.

Baker, R. L. (2014). Designing LibGuides as Instructional Tools for Critical Thinking and Effective Online Learning. *Journal of Library & Information Services in Distance Learning*, 8(3–4), 107–117.

Centralna medicinska knjižnica. (2018). Izobraževanje uporabnikov v knjižnicah Univerze v Ljubljani. Pridobljeno 22. 3. 2018 s spletne strani: (<http://libguides.mf.uni-lj.si/friendly.php?s=izobrazevanja-ul>).

Adamlje, E., Informacijske storitve visokošolskih knjižnic v digitalnem okolju: primer spletnih vodičev knjižnice Fakultete za gradbeništvo in geodezijo. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Coffman, S. (2005). Nekaj misli o knjižnicah in informacijskem trgu. *Organizacija znanja*, 10(4), 253–261.

Conerton, K. in Goldenstein, C. (2017). Making LibGuides Work: Student Interviews and Usability Tests. *Internet Reference Services Quarterly*, 22(1), 43–54.

Courtois, M. P., Higgins, M. E. in Kapur, A. (2005). Was this guide helpful? Users' perceptions of subject guides. *Reference Services Review*, 33(2), 188–196.

Costello, K., Del Bosque, D., Skarl, S. in Yunkin, M. (2015). LibGuides Best Practices: How Usability Showed Us What Students Really Want from Subject Guides. V F., Baudino in C., Johnson (ur.), *Brick & Click Libraries Conference Proceedings* 51, November 6, 2015 (str. 52–60). Northwest Missouri State University. Pridobljeno 20. 2. 2018 s spletne strani: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED561244.pdf>

Čuš Babič, N. (2014). Razvoj izobraževanja skozi informacijske tehnologije in vloga visokošolske knjižnice (elektronski vir). V M., Ambrožič in D., Vovk (ur.), *Posvetovanje sekcij Zveze bibliotekarskih društev Slovenije. Skupaj smo močnejši: povezovanje, sodelovanje in etično delovanje: zbornik povzetkov*, Laško, 18.–19. september 2014 (str. 36–38). Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije. Pridobljeno 15. 3. 2018 s spletne strani: <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-6J269FZ3>

Duncan, V., Lucky, S. in McLean, J. (2015). Implementing LibGuides 2: An Academic Case Study. *Journal of Electronic Resources Librarianship*, 27(4), 248–258.

Erb, R. A. in Erb, B. (2015). An investigation into the use of LibGuides for electronic resources troubleshooting in academic libraries. *The Electronic Library*, 33(3), 573–589.

Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani. (2018a). Raziskovalni vodiči v Osrednji družboslovni knjižnici Jožeta Goričarja. Pridobljeno 1. 3. 2018 s spletne strani: <https://vodici.fdv.uni-lj.si/subjects/index.php>

Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani. (2018b). Spletna stran Osrednje družboslovne knjižnice Jožeta Goričarja. Pridobljeno 7. 3. 2018 s spletne strani: <https://www.fdv.uni-lj.si/knjiznica>

Adamlje, E., Informacijske storitve visokošolskih knjižnic v digitalnem okolju: primer spletnih vodičev knjižnice Fakultete za gradbeništvo in geodezijo. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani. (2018). Vstopna spletna stran knjižnice UL FGG. Pridobljeno 1. 3. 2018 s spletne strani: <https://www.fgg.uni-lj.si/organizacijske-enote/knjiznica>

George Washington University, Gelman's Library. (2018). Spletna stran vodičev univerzitetne knjižnice Univerze George Washington. Pridobljeno 1. 3. 2018 s spletne strani: <https://library.gwu.edu>

Kerec, B. (2002). Mlečna cesta znanja: med tradicijo in virtualnostjo tudi v prihodnosti. V Razvoj visokošolskih knjižnic za univerzo 21. stoletja: zbornik referatov. *Strokovno posvetovanje visokošolskih knjižničark in knjižničarjev z mednarodno udeležbo* (str. 55–67). Ljubljana: Centralna tehniška knjižnica.

Kirar, B. (2014). Raziskovalni vodiči v odprtokodnem okolju subjectsplus. V *Strokovno srečanje knjižničarjev Univerze v Ljubljani (2014). E-izobraževanje [Elektronski vir]: izzivi za visokošolske knjižnice: zbornik izvodov*. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica. Pridobljeno 10. 2. 2018 s spletne strani: <http://www.ckk.uni-lj.si/dogodki/posvet2014/Kirar.pdf>

Kirar, B. (2015). Obogatena resničnost v knjižnicah: primer Osrednje družboslovne knjižnice Jožeta Goričarja. *Knjižnica*, 59(4), 59–77.

Kirar, B. in Mur, B. (28. 11. 2017). Čemu spletni in video vodiči? [e-pošta].

Kirar, B. (28. 11. 2017). Predstavitev e-vodičev v knjižnici ODK [e-pošta].

Klinc, R. (1. 2. 2018). *Statistika ogledov spletne strani knjižnice UL FGG za leto 2017* [e-pošta].

Koler-Povh, T., Turk, G. in Mikoš, M. (2012). Repozitorij kot pridobitev za uporabnike in izziv za knjižničarje. V A., Kavčič-Čolić in I., Vodopivec (ur.), *Izzivi sodobnih tehnologij: konkurenčna prednost knjižničnih storitev: zbornik referatov* (str. 217–234). Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev.

Koler-Povh, T. (2016). Vloga knjižničarja pri izgradnji institucionalnega repozitorija: izziv ali nuja? V: *Upravljanje znanja v knjižnicah*. Ljubljana: ZBDS. Pridobljeno 10. 3. 2018 s spletne strani: <https://repozitorij.uni-lj.si/Dokument.php?id=89555&lang=slv>

Adamlje, E., Informacijske storitve visokošolskih knjižnic v digitalnem okolju: primer spletnih vodičev knjižnice Fakultete za gradbeništvo in geodezijo. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Koler-Povh, T. (2017). Vpliv odprtega dostopa na časovni odmev objav. Primer znanstvenih objav v gradbeništvu. *Organizacija znanja*, 22(1–2), 2–14. Pridobljeno 10. 5. 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/cobiss/oz/HTML/OZ_2017_1_2_final/4/index.html

Koler-Povh, T. in Turk, Ž. (2018). Informacijska pismenost doktorskih študentov tehnike in vloga visokošolskega knjižničarja. Vloga visokošolskega knjižničarja pri informacijski pismenosti doktorandov tehnike – primer gradbeništva. *Knjižnica*: članek sprejet v objavo aprila 2018.

Letno poročilo UL FGG za 2017 (2018). Ljubljana: UL, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo.

LibGuides Community. (2018). Spletna stran LibGuides Community. Pridobljeno 28. 2. 2018 s spletne strani: https://community.libguides.com/?action=0&inst_type=1

LibGuides Community. (2018). Spletna stran LibGuides Community. Pridobljeno 28. 2. 2018 s spletne strani: https://community.libguides.com/?action=0&inst_type=1&country=United States of America&state=

Majcenović, D., Turk, N., Rožić, A. in Cafuta, V. (2014). LibGuides kot orodje za povečanje uporabnosti digitalnih virov knjižnice in informacijsko opismenjevanje uporabnikov. V *Strokovno srečanje knjižničarjev Univerze v Ljubljani (2014). E-izobraževanje [Elektronski vir]: izzivi za visokošolske knjižnice: zbornik izvlečkov*. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica. Pridobljeno 10. 2. 2018 s spletne strani: <http://www.ctlk.uni-lj.si/dogodki/posvet2014/Majcenovic.pdf>

Majcenović, M. (17. 1. 2018). *Ureditev e-vodičev v CMK* [e-pošta].

Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani. (2018a). CMK: Podportali za uporabnike. Pridobljeno 7. 3. 2018 s spletne strani: <http://libguides.mf.uni-lj.si/cmk>

Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani. (2018b). Spletna stran Centralne medicinske knjižnice. Pridobljeno 7. 3. 2018 s spletne strani: <http://www.mf.uni-lj.si/cmk>

Merila in kazalci informacijske pismenosti v visokem šolstvu. (2010). Ljubljana: ZBDS. Pridobljeno 10. 2. 2018 s spletne strani: <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-9HL5PK4L>

Adamlje, E., Informacijske storitve visokošolskih knjižnic v digitalnem okolju: primer spletnih vodičev knjižnice Fakultete za gradbeništvo in geodezijo. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Milwaukee School of Engineering. (2018). Spletna stran vodičev univerzitetne knjižnice Milwaukee School of Engineering. Pridobljeno 27. 2. 2018 s spletne strani: <http://libguides.msoe.edu/?b=s>

Novljan, S. (2003). Spletne strani splošne knjižnice: uporabnikov zanesljivi referenčni vir. *Knjižnica*, 47(1–2), 69–83.

Oven, M. in Šauperl, A. (2005). Organizacija informacij na spletnih straneh biomedicinskih knjižnic Slovenije. *Knjižnica*, 49(4), 113–123.

Petrovič, M. (26. 2. 2018). *Ureditev e-vodičev v UKM* [e-pošta].

Poročilo o delu Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani v letu 2005 (2006). Ljubljana: UL, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo.

Roberts, S. in Hunter, D. (2011). New Library, New Librarian, New Student: Using LibGuides to Reach the Virtual Student. *Journal of Library & Information Services in Distance Learning*, 5(1–2), 67–75.

Samsa, Š. (2015). *Promocija storitev obalno-kraških splošnih knjižnic z orodji spleta 1.0 in 2.0*. Magistrsko delo. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo.

Springshare. (2018). Spletna stran podjetja Springshare. Pridobljeno 28. 2. 2018 s spletne strani: <https://springshare.com/about.html>

Stopar, K., Kotar, M. in Pejova, Z. (2008). Izhodišča za uveljavljanje informacijske pismenosti na univerzah v Sloveniji: vloga knjižnic na informacijsko pismeni univerzi. *Knjižnica*, 52(4), 39–56.

SubjectsPlus. (2018). Spletna stran podjetja SubjectsPlus. Pridobljeno 7. 3. 2018 s spletne strani: <http://www.subjectsplus.com/>

University of Michigan Library. (2018). Spletna stran vodičev univerzitetne knjižnice Michigan. Pridobljeno 27. 2. 2018 s spletne strani: <http://guides.lib.umich.edu>

Adamlje, E., Informacijske storitve visokošolskih knjižnic v digitalnem okolju: primer spletnih vodičev knjižnice Fakultete za gradbeništvo in geodezijo. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Univerza v Ljubljani. (2018a). Izobraževanje uporabnikov v knjižnicah Univerze v Ljubljani. Pridobljeno 22. 3. 2018 s spletne strani: <http://libguides.mf.uni-lj.si/friendly.php?s=izobrazevanja-ul>

Univerza v Ljubljani. (2018b). Organiziranost knjižnic. Pridobljeno 22. 3. 2018 s spletne strani: https://www.uni-lj.si/knjiznice/organiziranost_knjiznic/

Univerza v Wyomingu. (2018). Spletna stran vodičev Univerze v Wyomingu (ZDA). Pridobljeno 1. 3. 2018 s spletne strani: <http://www.uwyo.edu/lib/researchguides>

Univerzitetna knjižnica Maribor. (2018a). Raziskovalni vodiči UKM – organiziran dostop do informacijskih virov. Pridobljeno 1. 3. 2018 s spletne strani: <http://www.ukm.um.si/novice/raziskovalni-vodi-i-ukm-organiziran-dostop-do-informacijskih-virov>

Univerzitetna knjižnica Maribor. (2018b). Raziskovalni vodiči v Univerzitetni knjižnici Maribor. Dobrodošli v vodičih UKM. Pridobljeno 1. 3. 2018 s spletne strani: <http://libguides.ukm.um.si/?b=g&d=a>

Univerzitetna knjižnica Maribor. (2018c). Raziskovalni vodiči v Univerzitetni knjižnici Maribor – Tehnika – Gradbeništvo. Pridobljeno 1. 3. 2018 s spletne strani: <http://libguides.ukm.um.si/c.php?g=601061>

Univerzitetna knjižnica Maribor. (2018d). Spletna stran Univerzitetne knjižnice Maribor. Pridobljeno 1. 3. 2018 s spletne strani: <http://www.ukm.um.si/>

Zakon o knjižničarstvu /ZKnj-1/ (2015). Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15. Pridobljeno 18. 4. 2018 s spletne strani: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO2442>